

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax
Romani language

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax Romani language

© 2018.

Language: Arli (Romani, Vlax)

Dialect: Arli

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-04-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 24 Apr 2024 from source files dated 24 Apr 2024
0ae3729f-5fc8-5aa0-b49a-b7759ad04491

Contents

Luka	1
----------------	---

O evanđelje e Lukasoro

Uvod

¹ Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende. ² On pisinde ađahar sar so vačerde amende okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi. ³ Ađahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispučljum sa adava, mangljum tuče sa palo redo te pisinav, ⁴ te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo.

O anđeo phenela so ka bijandol o Jovan o Krstitelj

⁵ Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. ⁶ O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. ⁷ Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile.

⁸ Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel. ⁹ Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbuteja inele izabirime te đerdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini. ¹⁰ Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri.

¹¹ A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o anđeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto oltari kotar kadinda pe. ¹² Kad o Zaharija dikhlja le, uznemirinda pe hem but darandilo.

¹³ A o anđeo phenda lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunda ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. ¹⁴ Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol, ¹⁵ adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Sveteno Duhova pana pe dajače ano vodi. ¹⁶ Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. ¹⁷ Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e daden lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Te pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba."

¹⁸ I o Zaharija pučlja e anđeo: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phenda? Me injum purano hem mli romni da beršali."

¹⁹ A o anđeo phenda lese: "Me injum o Gavriilo, o anđeo kova terdola anglo Devel. Ov bičhalda man te vačerav tuja hem te anav će akava šukar lafi. ²⁰ I ače, ka ove laloro, naka šaj te vačere sa di o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujndan mle lafende save ka pherdoven ano pravo vreme."

²¹ Sar o anđeo vačeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžicerđa avri čudinda pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram. ²² A kad o Zaharija ikhilo, našti ine te vačeri olenar. Čerela ine nesar te mothoj lende vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halile da ole ine vizija ano Hram.

²³ Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irinda pe čhere. ²⁴ Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na ikhili avri taro čher. Phenda: ²⁵ "O Gospod čerđa te šaj ačovav khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidinda mli lađ anglo manuša."

O anđeo phenela e Marijače so ka bijani e Isuse

²⁶ Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalda ple anđeo e Gavriilo ki diz Nazaret ani regija Galileja. ²⁷ Adari valjanda te legari o lafi e Marijače koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro.

²⁸ Kad alo o anđeo, phenda e Marijače: "Radujin tut! O Gospodi but milostivno premala tute!"

²⁹ A i Marija but uznemirinda pe zbog e anđeosere lafija, i pučlja pe so šaj te značini adava pozdrav.

³⁰ A o anđeo phenda lače: "Ma dara, Marije! O Devel mothovđa će pli milost! ³¹ Ače, ka ačhave khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. ³² Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro. ³³ Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj."

³⁴ Tegani i Marija pučlja e anđeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?"

³⁵ A o anđeo phenda lače: "O Sveto Duh o huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro. ³⁶ Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko

purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolače sare džande da naši te ačhol khamni, akanai šov masek khamni.
 37 Adalese so o Devel sa šaj te čerel!"

38 Tegani i Marija phenda: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi."

I o anđeo dželo olatar.

I Marija džala te dikhel e Jelisaveta

39 Adala dive i Marija spreminda pe hem sidarda ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja. 40 Kad resli adari, đerdinda ko čher e Zaharijasoro hem pozdravinda e Jelisaveta.

41 I kad i Jelisaveta šunđa e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinda olače ano vodi, a oj pherdili e Svetone Duhoja. 42 I bare glasoja phenda e Marijače: "Najblagoslovime in-jan maškaro đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja ano vodi! 43 Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande. 44 Adalese so, kad šundum to pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinda maje ano vodi. 45 Blago tuče so verujinda da ka ovel adava so phenda će o Gospod!"

I Marija hvalini e Devle

46 Tegani i Marija phenda:

"Mlo vilo barjari e Gospode;

47 Mloi duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj,

48 so ulo milostivno upri poniznost ple sluškinjakiri.

I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli,

49 adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel

kasoroi anav sveto!

50 Ovi milostivno e manušenđe tari generacija ki generacija kola darana olestar.

51 Ple zorale vasteja čerđa bare buča; rasfrdinda e manušen kolai barikane ano pumare vile.

52 Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje, a vazdinda e poniznonen.

53 Čaljarda e bokhalen šukaripnaja, a čučen muklja e barvalen.

54 Pomožinda e Izraelconende, ple slugende.

Na bisterđa te ovel milostivno

55 e Avraamese hem lesere potomkonende zauvek,

sar so dinda plo lafi amare pradandende."

56 I Marija ačhili e Jelisavetaja di sar trin masek, i tegani irinda pe čhere.

Bijandilo o Jovan o Krstitelj

57 A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanda murše. 58 Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa lače bari milost, radujinde pe olaja. 59 A kad e čhavore inele ošto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čhavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav - Zaharija, 60 ali i Jelisaveta phenda: "Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!"

61 A on phende lače: "Niko te familijatar na vičini pe ađahar." 62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čhavore.

63 Tegani o Zaharija rodinda te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisinda: "Lesoro anavi Jovan."

I sare začudinje pe.

64 I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vačeri, i lelja te slavini e Devle.

65 I uklanda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vačerđa pe adalestar so ulo. 66 I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: "Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čačeji upro leste o vas e Gospodesoro."

O Zaharija prorokujini e Mesijastar hem e Jovanestar

67 A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhoja hem prorokujinda:

68 "Slava e Gospodese e Izraelesere Devlese, adalese so alo hem otkupinda ple narodo!

69 Vazdinda amende e zorale Spasitelj oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro,

70 sar so vačerđa pana angleder prekalu muja ple svetone prorokonengere.

71 Vazdinda amende zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljendar

hem sa e manušengere vastendar kola mrzinenena amen.

72 Mothovđa milost amare pradandende hem ispuninda plo sveto savez,

73 i sovli savi halja e Avraamese amare pradadese:

74 so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar

te šaj služina lese bizi dar

75 ani svetost hem ani pravедnost anglo leste sa dikote injam dživde.

⁷⁶ A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko e Najbare Devlesoro, adalese so ka dža anglo Gospod te pripremine lese o drom.

⁷⁷ Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o spasenje prekalo oprostiba lengere grehija

⁷⁸ zbog amare Devlesoro milosrdno vilo palo savo o svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljobja e khamesoro,

⁷⁹ te svetlini okolenđe so bešena ani tomina hem ani senka e meribnasiri, te legari amen ko drom oto mir.”

⁸⁰ A o čhavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo, živinda ani pustinja sa dikote na ikljolo anglo Izraelci te propovedini.

2

O Isus bijandilo

¹ A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredinda te čerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo. ² Adava inele prvo popis čerdo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija. ³ I sa o manuša džeke ko dizja kaj beše ine lengere preci te prijavinen pe zako popis. ⁴ Adahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo. ⁵ Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni. ⁶ I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. ⁷ I bijanda ple prvone čhave. Pačarđa le hem pašljarda le ano jasle adalese so ki gostionica na inele than olenđe.

O anđelja vačerena e pastirende so bijandilo o Spasitelj

⁸ Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje. ⁹ I otojekhvar o anđeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile.

¹⁰ A o anđeo phenda lende: “Ma daran! Ače, anava tumende šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušende! ¹¹ Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumende o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod. ¹² A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čhavore pačarde hem sar pašljola ano jasle.”

¹³ Otojekhvar uzalo anđeo mothovđa pe bari vojska e anđelendar savi hvalinda e Devle vačerindoj:

¹⁴ “Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušende kolencar o Devel zadovoljno!”

¹⁵ I kad o anđelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: “Hajde te dža di o Vitlejem hem te dikha adava so phenda amende o Gospod.”

¹⁶ I džeke sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čhavore sar pašljola ano jasle. ¹⁷ A kad dikhle e čhavore, vačerde averende sa so ine lende phendo e čhavorestar. ¹⁸ I inele zadivime sare kola šunde adava so o pastirija vačerde. ¹⁹ A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinda adalestar. ²⁰ I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš adahar sar so ine lende phendo.

²¹ Kad nakhle ofto dive, kad e čhavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus - sar so vičinda le o anđeo angleder so i Marija ačhili khamni.

E Isuse anena ko Hram

²² Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalm te preden le e Gospodese ²³ (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: “Dijekh murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese”) ²⁴ hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: “duj tikore golubija ili duj terne golubija”).

O Simeon prorokujini

²⁵ A ano Jerusalm inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravredno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duho inele upro leste. ²⁶ O Sveto Duho mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija. ²⁷ I o Sveto Duho phenda lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čhavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti savoi palo Zakoni. ²⁸ Kad o Simeon dikhlja e čhavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinda e Devle vačerindoj:

²⁹ “Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir sar so phendan maje.

³⁰ Adalese so mle jača dikhle to spasenje, ³¹ savo spremindan anglo sa o nacije.

³² Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijende hem ka anel slava te narodose, e Izraelconende.”

³³ E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vačerđa olestar.

³⁴ Tegani o Simeon blagoslovinda len hem phenda e Marijaće, e Isusesere dajaće: "Dikh, akavai čavoro birime te čerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. ³⁵ Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o mači ka posaj ti duša."

I Ana zahvalini e Devlese zako Mesija

³⁶ A adari da inele i proročica i Ana, i čaj e Fanulesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živinda ple romeja, ³⁷ a palo adava živinda sar udovica di oftovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavinda e Devle ano postiba hem ano moliba. ³⁸ I samo so o Simeon završinda ple vačeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čavoro. I lelja te vačeri e čhavorestar sarijende adari kola adžičerde upro Devel te otkupini o Jerusalim.

³⁹ Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. ⁴⁰ A o čavoro barjola ine hem zoraljola. Pherdola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste.

O čavoro o Isus vačeri e učiteljencar ano Hram

⁴¹ E Isusesoro dad hem i daj đijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim. ⁴² Kad e Isuse inele dešuduj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko. ⁴³ Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čavo o Isus ačhilo ano Jerusalim. ⁴⁴ Sar mislinda dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar, džele jekh dive phirindoj, a onda lelje te roden le maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne. ⁴⁵ I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le. ⁴⁶ I o trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškaro e verakere učitelja, sar šunela len hem pučela len. ⁴⁷ I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija.

⁴⁸ I kad dikhlja le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phenda lese: "Mlo čavo, vačer sose adava čerdan amende? To dad hem me but darandiljam hem rodinđam tut!"

⁴⁹ A o Isus pučlja len: "Sose rodinđan man? Na džanden li so valjani te ovav ano čer mle Dadesoro?"

⁵⁰ A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglja te phenel lende adaleja.

⁵¹ I palo adava, o Isus irinda pe olencar ko Nazaret hem ine lende poslušno. A

lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo. ⁵² A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jača e Devlese hem e manušende.

3

O Jovan o Krstitelj pripremini o drom e Isuses

¹ Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina, ² hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne svesthenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. ³ I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušende da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lende oprostime o grehija. ⁴ Sar so angleder pisinda o proroko o Isaija, o Jovan inele

"o glaso so vičini ani pustinja:
'Pripreminen o drom e Gospodese,
ravnonen lese o droma!

⁵ Đijekh dolina te pherdol
a đijekh planina hem brego te peren!
O bange droma te oven ispravime
a o neravna droma te oven ravnome!

⁶ I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.'"

⁷ Akava o Jovan vačerđa butende kola iklike te krstini len: "E sapengere čhaven! Ko vačerđa tumende da šaj te našen tari e Devlesiri holi savi avela?"

⁸ Tumare životeja mothoven da čače pokajinđen tumen! I ma mislin dai dovoljno te phenen: 'Amaroi pradad o Avraam.' Phenava tumende da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraamese. ⁹ Ače o tover oto sudo e Devlesoro već vazdime te čineli o kašta ano koreno. I đijekh kaš savo na bijani šukar bijandipe ka čineli pe hem ka frdel pe ani jag."

¹⁰ A o narodo pučlja le: "So valjani te čera?"

¹¹ O Jovan phenda lende: "Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto adahar."

¹² Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: "Učitelju, so amen te čera?"

¹³ A ov phenda lende: "Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumende te roden."

¹⁴ I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te čera?"

A ov phenda lende: "Nikastar ma len love ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja."

¹⁵ A o narodo adžicerđa e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava. ¹⁶ Adalese o Jovan phenda sarijende: "Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro mandar, kase na injum dostojno ni o dorikha oti obuča te phravav. Ov ka krs-tini tumen e Svetone Duhoja hem jagaja. ¹⁷ Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem te odvojini o điv taro ljuške. O điv ka čhivel pese ki šupa, a o ljuške ka tharel jagaja savi nikad na mudarđola." ¹⁸ Adahar, sar hem bute avere lafencar o Jovan vačerđa lende o Šukar lafi.

¹⁹ A e vladare e Irode o Jovan ukorinda adalese so lejla romnjače ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar buča save čerđa. ²⁰ Tegani o Irod čerđa aver bišukaripe: čhivđa e Jovane ko phandlipe.

O Jovan krs-tini e Isuse

²¹ Kad sa o manuša krs-tinde pe, krs-tinda pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo o nebo, ²² a o Sveto Duho huljilo upro leste ano oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glas e Devlesoro: "Tu injan mlo Čhavo o manglo! Tuja injum bahtalo!"

E Isusesoro poreklo

²³ O Isus počinda pli služba anglo narodo kad inole đi ko trijanda berš. O narodo smatrinda dai o Isus čhavo e Josifesor.

O Josif inele čhavo e Ilijasoro.

²⁴ O Ilija inele čhavo e Matatesoro.

O Matat inele čhavo e Levijesor.

O Levije inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Janajesor.

O Janaj inele čhavo e Josifesor.

²⁵ O Josif inele čhavo e Matatijesor.

O Matatije inele čhavo e Amosesor.

O Amos inele čhavo e Naumesoro.

O Naum inele čhavo e Eslijasoro.

O Eslija inele čhavo e Nangejesoro.

²⁶ O Nangej inele čhavo e Maatesoro.

O Maat inele čhavo e Matatijesor.

O Matatije inele čhavo e Semeinesoro.

O Semein inele čhavo e Josihesor.

O Josih inele čhavo e Jodasoro.

²⁷ O Joda inele čhavo e Joannesoro.

O Joanan inele čhavo e Risasoro.

O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro.

O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro.

O Salatiil inele čhavo e Nirisoro.

²⁸ O Niri inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Adisor.

O Adi inele čhavo e Kosamesoro.

O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro.

O Elmadam inele čhavo e Iresoro.

²⁹ O Ir inele čhavo e Isusesoro.

O Isus inele čhavo e Eliezeresor.

O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro.

O Jorim inele čhavo e Matatesoro.

O Matat inele čhavo e Levijesor.

³⁰ O Levije inele čhavo e Simeonesoro.

O Simeon inele čhavo e Judasoro.

O Juda inele čhavo e Josifesor.

O Josif inele čhavo e Jonamesoro.

O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro.

³¹ O Eliakim inele čhavo e Melejasoro.

O Meleja inele čhavo e Menasoro.

O Mena inele čhavo e Matatasoro.

O Matata inele čhavo e Natanesor.

O Natan inele čhavo e Davidesoro.

³² O David inele čhavo e Jesejesoro.

O Jesej inele čhavo e Jovidesoro.

O Jovid inele čhavo e Voozesoro.

O Vooz inele čhavo e Salmonesor.

O Salmon inele čhavo e Naonesoro.

³³ O Naason inele čhavo e Aminadav-esoro.

O Aminadav inele čhavo e Adminesor.

O Admin inele čhavo e Arnisor.

O Arni inele čhavo e Esromesor.

O Esrom inele čhavo e Faresesor.

O Fares inele čhavo e Judasoro.

³⁴ O Juda inele čhavo e Jakovesoro.

O Jakov inele čhavo i Isaakesoro.

O Isaak inele čhavo e Avraamesoro.

O Avraam inele čhavo e Tarasoro.

O Tara inele čhavo e Nahoresoro.

³⁵ O Nahor inele čhavo e Seruhesor.

O Seruh inele čhavo e Ragavesoro.

O Ragav inele čhavo e Falekesoro.

O Falek inele čhavo e Everesor.

O Ever inele čhavo e Salasoro.

³⁶ O Sala inele čhavo e Kainamesoro.

O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro.

O Arfaksad inele čhavo e Simesoro.

O Sim inele čhavo e Nojesoro.

O Noje inele čhavo e Lamehesoro.

³⁷ O Lameh inele čhavo e Matusalator.

O Matusala inele čhavo e Enohesoro.

O Enoh inele čhavo e Jaretesor.

O Jaret inele čhavo e Malaleisor.

O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro.

³⁸ O Kainam inele čhavo e Enosesor.

O Enos inele čhavo e Sitesoro.

O Sit inele čhavo e Adamesoro.

O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4

E Isuse ki pustinja kušini o beng

¹ A o Isus, pherdo e Svetone Duhoja, irinda pe tari len Jordan; i oto Duho inele legardo ki pustinja, ² kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo.

³ I o beng phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, vačer akale barese te ovel maro."

⁴ A o Isus phenda lese: "Pisimei ko Sveto lil: 'O manuš naka živini samo oto maro.'"

⁵ I o beng legarda le ko učo than hem otojekhvar mothovda lese sa o carstvija e phuvjakere, ⁶ i phenda lese: "Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava. ⁷ Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa ka ovel klo."

⁸ I o Isus phenda lese: "Pisimei ko Sveto lil: 'Per ko kočija samo e Gospodese, te Devlese, hem samo ole kandel!'"

⁹ I o beng anda le ko Jerusalem hem čhivda le upro najučo than e Hramesoro hem phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele! ¹⁰ Adalese soi pisime:

'Ka naredini ple anđelende te arakhen tut, ¹¹ te akharen tut ko vasta
te na khuve tut preja ko bar.'"

¹² O Isus phenda lese: "Hem akavai phendo ko Sveto lil:

'Ma kušin e Gospode, te Devle.'"

¹³ I kad završinda dijekh kušnja, o beng cidinda pe olestar di nesavi aver prilika.

O Isus sikaj ani Galileja

¹⁴ I o Isus irinda pe ki regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko sa o krajo. ¹⁵ I sikavđa e manušen olende ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar.

E Isuse ispuđinena taro Nazaret

¹⁶ I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, derdinda ki sinagoga. Uštino te čitini, ¹⁷ a ine lese dindo o lil e prorokosoro e Isajjasoro. Ov phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime:

¹⁸ "O Duhoi e Gospodesoro upra mande, adalese so pomazinda man
te vačerav o šukar lafi e čororende.
Bičhalda man te proglasinav e phandlende da ka oven oslobodime,
e kororende da ka irini pe lende o dikhiba,
e mučimende da ka oven slobodna,
¹⁹ te proglasinav o adžičerdo berš oti e Gospodesiri milost."

²⁰ Tegani phandlja o lil, irinda le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste.

²¹ A o Isus lelja te vačeri lende: "Avdive pherdile akala lafija save šunden tumare kanencar."

²² I sare šukar vačerde olestar hem inele zadivime oto šukar lafija save iklile lesere mujestar, i vačerde: "Nane li ov e Josifosoro čhavo?"

²³ A ov phenda lende: "Čače ka vačeren maje akaja poslovica: 'Doktore, sasljar korkore tut!' So šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj bariljan."

²⁴ I phenda: "Čače, vačerava tumende, nijekh proroko nane prihvatime ano plo than kaj barilo. ²⁵ I čače, vačerava tumende, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršin trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv. ²⁶ I nijekhače olendar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicaće ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon. ²⁷ I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljarde, sem o Neman o Sirijco."

²⁸ I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava. ²⁹ I uštine hem ispuđinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral. ³⁰ Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo.

O Isus ispuđini e demone e manušestar

³¹ I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato. ³² I on inele zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vačeriba inele ano autoritet.

³³ A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime e demonesere bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičinda: ³⁴ "Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveci e Devlesoro."

³⁵ Tegani o Isus ukorinda le: "Phand to muj hem ikljov olestar!"

I o demoni frdinda le ki phuv anglo sarijende, ikliło olestar hem ni hari na dukhavda le.

³⁶ I sare but začuđinde pe hem vačerde jekh avereja adahar: "Savo li vačeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhende te ikljon i onda ikljona?"

³⁷ I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana.

O Isus sasljari e Petresere sasuja hem bute averen

³⁸ O Isus ikliło tari sinagoga hem dželo ko čer e Simonosoro. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde le te sasljari la. ³⁹ I o Isus terdino uzalo late, naredinda e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te poslužini len.

⁴⁰ Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra đijekheste olendar čhivđa ple vasta hem sasljarđa len.

⁴¹ A butendar da iklike o demonja vičindoj hem vačerindoj: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!"

O Isus pretinda len hem na muklja lende te vačeren adalese so džande dai ov o Hrist.

⁴² Kad dislilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale đi leste hem na mukena le ine te džalfse olendar.

⁴³ A ov phenda lende: "I ko avera dizja valjani te vačerav o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo."

⁴⁴ I o Isus nastavinda te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5

O Isus vičini e prvone učenikonen

¹ A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero. ² I dikhlja duj čamcija uzalo jezero savendar iklike o manuša kola dolena mačhen adalese so thovena ine pumare mreže. ³ I đerdinda ano jekh čamco, kova inele e Simonesoru, i zamolinda le te cidel pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo.

⁴ A kad završinda o vačeriba, phenda e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen."

⁵ A o Simon phenda: "Gospodarona, sa i rat trudindam amen i ništa na dolindam, te tu pheneja, ka frdav o mreže." ⁶ I kad čerde adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere mreže lelje te pharavdon. ⁷ I vastencar mothovde pumare amalende, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lende. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherdon pani.

⁸ A kad dikhlja adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vačerindoj: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!" ⁹ Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro. ¹⁰ Adahar da i dar dolinda e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala.

I o Isus phenda e Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole." ¹¹ I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džele palo leste.

O Isus sasljari e gubavco

¹² I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo

gubaja. So dikhlja e Isuse, pelo anglo leste mujeja đi phuv hem molinda le vačerindoj: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!"

¹³ I o Isus pružinda plo vas, dolinda le hem phenda: "Mangava, ov sasljarđo!" I otojekhvar i guba cidinda pe olestar.

¹⁴ Tegani naredinda lese: "Ma vačer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredinda o Mojsije, zako svedočanstvo olende."

¹⁵ A o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. ¹⁶ A ov cidela pe ine ko čuče thana hem molini pe.

E Isuse isi pravo te oprostini o grehija

¹⁷ I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalim, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari. ¹⁸ I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus. ¹⁹ I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus.

²⁰ I kad o Isus dikhlja lengiri vera, phenda: "Manušeja, oprostimei će te grehija!"

²¹ I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?"

²² A o Isus džanda lengere mislija, i phenda lende: "Sose adahar mislinena?" ²³ Soi po lokhe te phenel pe: "Oprostimei će te grehija" ili te phenel pe: "Ušti hem phir?" ²⁴ Ka dokaziNAV tumende da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinar o grehija." Tegani phenda e manušese kova našti ine te phirel: "Tuče vačerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!"

²⁵ I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo čhere slavindoj e Devle. ²⁶ I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vačerde: "Avdive dikhljam bare čudesija!"

O Isus alo te vičini e grešnikonen ko pokajiba

²⁷ I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhlja e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar čedela pe o porez, i phenda lese: "Phir pala mande!" ²⁸ I ov uštino, ačhavđa sa hem dželo palo leste.

²⁹ I o Levije spreminda lese baro habja pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olenkar uzalo astali. ³⁰ Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vačerindoj e Isusesere učenikonende: "Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?"

³¹ I o Isus phenda lende: "E sastende na valjani doktori, nego e nambormende. ³² Me na aljum te vičinav ko pokajiba e pravrednikonen, nego e grešnikonen."

E Isusesoroi sikaviba nevo

³³ A on phende lese: "E Jovanesere e Krstiteljesere učenci but postinena hem molinena, adahar hem e farisejengere učenci, a te učenci hana hem pijena."

³⁴ A o Isus phenda lende: "Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olenkar o mladoženja? ³⁵ Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen."

³⁶ I vačerđa lende akaja uporedba: "Niko na sivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar. ³⁷ I niko na čorela i nevi mol ano purane morča. Te čerđa pe adahar, kad i nevi mol ka zreloni, ka pharaj o morča hem ka čhordol, a o morča ka oven uništíme. ³⁸ Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano neve morča. ³⁹ I nijekh, kova pilja i purani, na mangela i nevi, adalese so vačeri: 'dovoljnoi i purani!'"

6

O Isus po baro hem oto savato

¹ Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenci čedinde e đivesoro klaso, morde le vastencar hem hale.

² Tegani nesave fariseja phende: "Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?"

³ O Isus phenda lende: "Na čitinden li ano Sveto lil adava so čerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja? ⁴ Đerdinda ano čher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonende, hem čak dinda le okolende so inele oleja te han."

⁵ I phenda lende: "Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro."

O Isus sasljari ko savato

⁶ Ko aver savato, o Isus đerdinda ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko.

⁷ Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le.

⁸ A ov džanda lengere mislija hem phenda e manušese kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!"

I ov uštino hem terdino.

⁹ A o Isus phenda lende: "Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživdipe ili te uništini pe?"

¹⁰ I dikhindoj ano sarijende, phenda lese: "Pružin to vas!"

I ov čerđa adahar hem lesoro vas ulo sasto. ¹¹ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vačerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusesese.

O Isus birini dešuduje apostolen

¹² Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani molitva e Devlese. ¹³ Kad dislilo, vičinda kora peste ple učenikonen hem birinda oendar dešudujen, kolen vičinda apostolja:

¹⁴ e Simone kole vičinda Petar,

hem lesere phrale e Andreja,

e Jakove

hem e Jovane,

e Filipe

hem e Vartolomeje,

¹⁵ e Mateje

hem e Toma,

e Jakove e Alfejesere čhave

hem e Simone kovai vičime Zilot,

¹⁶ e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko.

O Isus sikaj oto bahtalipe hem oto pharipe

¹⁷ I o Isus huljindoj olenkar, terdino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenci hem but narodo taro but thana e judejakere, di hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more. ¹⁸ Ale te šunen le hem te oven saslarde oto pumare nambormipa. A saslije hem okola kolen mučinde o bišukar duhija. ¹⁹ I sa o manuša rođinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen.

²⁰ I o Isus dikhlja ano ple učenci, i lelja te vačeri:

"Bahtale injen tumen o čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro!"

²¹ Bahtalei okola kolai akana bokhale, adalese so o Devel ka čaljari tumen! Bahtalei okola kola akana rovena, adalese so ka asan!

22 Bahtale injen kad o manuša mrzinenena tumen,
kad odbacinena tumen, uvredinenena tumen
hem lađarena tumen da injen bišukar
adalese so verujinenena ana mande, ano
Čhavo e manušesoru!

23 Tegani radujinen tumen hem ripinen
oto bahtalipe, adalese so adžiceri tumen
bari nagrada ko nebo! Adalese so, adahar
čerena ine hem lengere pradada e pro-
rokonencar.

24 Ali jao tumende e barvalende,
adalese so več leljen tumari uteha!

25 Jao tumende kola akana injen čaljarde,
adalese so ka oven bokhale!

Jao tumende kola akana asana,
adalese so ka tugujinen hem ka roven!

26 Jao tumende kad sa o manuša vačerena
šukar tumendar,
adalese so adahar vačerena ine hem
lengere pradada e hovavne proroko-
nendar."

Mangen tumare neprijateljnen

27 "A vačerava tumende so šunena:
Mangen tumare neprijateljnen! Čeren
šukaripe okolende so mrzinenena tumen!
28 Blagoslovinen okolen so dena tumen
armanja! Molinen tumen okolende so
čerena tumende bišukaripe! 29 Okolese
kova khuvela tut ki čham, irin hem aver
čham. Okolese kova lela to ogrtači, ma
zabranin te lel tutar hem o gad. 30 De
diĵekhese kova rodela tutar nešto, hem
te neko lela okova soi klo, ma rode adava
palal. 31 I sar so mangena avera te čeren
tumende, adahar čeren tumen olende.

32 Te mangena samo okolen kola tumen
mangena, savi pohvala šaj te dobinen?
Adalese so hem o grešnici mangena okolen
kola olen mangena. 33 Adahar da, te
čerden šukaripe okolende kola tumende
čerena šukaripe, savi pohvala šaj te dobi-
nen? Hem o grešnici čerena adahar.
34 Te dinden ko zajam love okolende kastar
adžicerena te irinen tumende, savi po-
hvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena
ko zajam jekh averese te šaj irini pe lenđe
edobor.

35 Nego, mangen tumare neprijateljnen,
čerene lenđe šukaripe hem den len ko
zajam bizo nisavo adžiceriba te irini pe
tumende adava! I o Devel ka del tumen
bari nagrada. I ka oven čhave e Najbare-
sere, adalese soi ov šukar hem premalo
nezahvalna hem premalo bišukar. 36 Oven
milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad
kovai ano nebo!"

O Isus sikaj te na sudina averen

37 "Ma sudinen hem čače naka sudini pe
tumende! I ma osudinen hem čače naka
oven osudime! Oprostinen hem ka opro-
stini pe tumende! 38 Den hem ka del pe
tumende: mera šukar, pritiskime, tresime
hem prepherdi ka čhivel pe tumende ki
angali. Adalese so, sava meraja merinena,
esavkaja ka merini pe tumende."

39 I vačerda lende akaja uporedba: "Šaj
li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka
peren ki rupa? 40 Nane o učeniko upreder
o učitelj. I diĵekh kovai sikavdo sa, ka ovel
samo sar plo učitelj.

41 A sose dikheja i trunka ani jakh
te phralesiri, a i greda ani ti jakh na
primetineja? 42 Sar šaj te phene te
phralese: 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka
oti jakh', a korkoro na dikheja i greda ani
ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i
greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe
te ikale i trunka te phralesere jakhatar."

*So ikljola oto šukar hem oto bišukar
vilo*

43 "Nijekh šukar kaš na dela bišukar
plod, sar so nijekh bišukar kaš na dela
šukar plod. 44 Adalese so diĵekh kaš
pendžari pe palo lesoro plod. Sar so
džanen, o smokve na čedena pe oto kare
ni o drakha na čedena pe oti kupina.
45 E šukare manuše isi šukaripe ano
vilo, i adahar, ple vilestar ikali šukaripe,
a o bišukar manuš ple vilestar ikali
bišukaripe. Adalese so e manušesoru muj
vačeri adava sojai lesoro vilo pherdo."

E Isusesoroi sikaviba šukar temelji

46 "Sose vičinena man: 'Gospode,
Gospode!', a na čerena okova so
vačerava? 47 Diĵekh kova avela mande
hem šunela mle lafija hem čerela len, ka
mothovav tumende upra kastei: 48 Ovi
upro manuš kova čerindoj plo čher
handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji
upro bar hem vazdinda o čher. I kad ale
o panja, i len khuvđa ko adava čher, ali
našti ine te potresini le adalese soi čerdo
šukar.

49 A okova kova šunđa mle lafija, a na
čerđa len, ovi upro manuš kova čerđa plo
čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvđa
i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher
uli bari ruševina."

7

E kapetanesiri zorali vera

1 A kad o Isus završinda plo vačeriba
anglo narodo, đerdinda ki diz Kafarnaum.
2 A jekhe rimljanengere kapetane, kova
inele upreder šel vojnici, ine sluga kova
inele namborme, anglo meriba, a ceninda
le. 3 I kad o kapetani šunđa e Isusesu,

bičhalda koro leste nesave jevrejengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljari lesere sluga.

⁴ A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vačerindoj: "Ov zaslužini te čere lese adava, ⁵ adalese so mangela amare narodo, a čerda amende hem sinagoga."

⁶ I o Isus dželo olenkar.

A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalda lese ple amalen vačerindoj: "Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostojno te đerdine maje ko čher. ⁷ Adalese na dikhljum man dostojno te avav di tute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto. ⁸ Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese vačerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vačerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vačerava: 'Čer adava!', i ov čerela."

⁹ A kad o Isus šunda adava olestar, iznenadinda pe, irinda pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phenda: "Vačerava tumende, na arakhljum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki vera."

¹⁰ I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste.

O Isus vazdela taro mule e udovicakere čhave

¹¹ Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičime Nain. Oleja džele lesere učenici hem but narodo. ¹² A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave.

¹³ I kad dikhlja la o Gospod, pelo leše žal olaće hem phenda laće: "Ma rov!"

¹⁴ I alo paše hem dolinda pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine.

A o Isus phenda: "Terneja, tuće vačerava, ušti!"

¹⁵ I o mulo beštino hem lelja te vačeri, i o Isus dinda le lesere dajaće.

¹⁶ Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vačerindoj: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!"

¹⁷ I adava šundilo ki sa i phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana.

O Isus vačeri dai čaće o Jovan proroko

¹⁸ I sa adava e Jovanese e Krstiteljese vačerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinda kora peste nesave dujen ple učenikonendar ¹⁹ hem bičhalda len koro Gospod o Isus vačerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžičera avere?"

²⁰ I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalda

amen kora tute vačerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžičera avere?" "

²¹ Baš tegani o Isus sasljarđa buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororende dinda dikhiba.

²² Tegani o Isus phenda e Jovanesere učenikonende: "Džan hem vačeren e Jovanese so dikhljen hem so šunden: o korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororende vačeri pe o šukar lafi. ²³ I bahtaloj okova kova na našali pli vera ana mande."

²⁴ Kad e Jovanesere manuša džele, o Isus lelja te vačeri e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval? ²⁵ Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šėja urjavde? Na! Okola ano skupa šėja hem so živinena ano luksuz, eče tane ano palate. ²⁶ Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vačerava tumende, ovi po više oto proroko! ²⁷ Ovi okova kolestar pisime ano Sveto lil:

'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute, kova ka pripremini će o drom.'

²⁸ Vačerava tumende: maškar okolende kolai bijande e đuvljendar nijekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar."

²⁹ I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja. ³⁰ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro pumende. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len.

³¹ O Isus phenda: "Kasar akana te uporedinav e manušen oti akaja generacija? Kasei slična? ³² Sličnai e čhavorende kola bešena ko trg hem vačerenena jekh averese:

'Bašaldam tumende veselo,
a na čhelden!
Đilabdam tužno,
a na runden!'

³³ Ađahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena: 'O demoni ano leste!' ³⁴ A kad aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena: 'Eče manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!' ³⁵ Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čhavendar."

I grešnica pomazini e Isuse

³⁶ Nesavo farisej palo anav Simon vičinda e Isuse te avel te hal koro leste. Ov đerdinđa e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. ³⁷ I eče, adari ali i đuvli kolaće džanda pe dai grešnica ani diz, adalese so šunda da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto šužo bar. ³⁸ I terdindoj palo lesere pre, runda hem lelja te sampačeri lesere pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinda lesere pre hem makhlja len miriseja.

³⁹ Kad adava dikhlja o farisej kova vičinda le, phenđa ana peste: "Tei akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akava đuvli koja pipini le - dai grešnica."

⁴⁰ A o Isus phenda lese: "Simone, isi man nešto te vačerav će."

A ov phenda: "Učitelju, vačer!"

⁴¹ I o Isus phenda: "Duj džene inele dužnici nesave manušese kova dela love ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimljanengere denarija, a o dujto pinda. ⁴² Adalese so na ine len te irinen, ov oprostinda o dugo sodujende. Kova, onda, olendar više ka mangel le?"

⁴³ O Simon phenda: "Mislinava da okova kase oprostinda više." Tegani ov phenda lese: "Oja, šukar phendan."

⁴⁴ Irinda pe nakori đuvli, i phenda e Simonese: "Dikheja li akala đuvlja? Đerdindum tuće ko čher, pani mle prende na andan, a oj sampačerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. ⁴⁵ Na pozdravindan man čumudipnaja, a oj, sar derdindum na ačhavđa te čumudini mle pre. ⁴⁶ Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle pre miriseja. ⁴⁷ Adalese phenava će: But mangipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija."

⁴⁸ A olaće phenda: "Oprostimei će te grehija."

⁴⁹ A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vačeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?"

⁵⁰ Tegani o Isus phenda e đuvljaće: "Ti vera spasinda tut! Dža ano mir!"

8

O đuvlja kola džana ine palo Isus

¹ Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vačerindoj o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja dzele hem o dešuduj apostolja ² hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambornipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalda eфта demonen, ³ i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri

e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare lovcenar kandle e Isuse hem lesere učenikonen.

O Isus vačeri i priča oto sejači

⁴ Kad čedinda pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vačerđa lende jekh priča: ⁵ "Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa halje len. ⁶ Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šučile adalese so na ine len pani. ⁷ I nesave pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len. ⁸ I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više." Kad vačerđa adava, vičinda: "Kas isi kana, nek šunel!"

Sostar vačeri i priča oto sejači

⁹ Tegani lesere učeniči pučle le so manglja te vačeri adala pričaja. ¹⁰ A ov phenda: "Tumendei dindo te džanen o garavdipa oto carstvo e Devlesoro, a avrende vačerava ano priče, sar te šaj:

'anglo jača te na dikhen
hem anglo kana te na haljovent.'

¹¹ A akava i priča vačeri: O semei o lafi e Devlesoro. ¹² Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spaside. ¹³ A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje oterpena. ¹⁴ A nesavei sar o than maškaro kare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod. ¹⁵ A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ičerena le sa dikote na anena šukar plod."

O Isus vačeri i priča oti svetiljka

¹⁶ "Niko na tharela i svetiljka te učari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojbnasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola derdinena. ¹⁷ Sa soi garavdo ka dičhol; sa soi čorale ka šunđol. ¹⁸ Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le."

E Isusesiri čačikani porodica

¹⁹ A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven đi oleste.

²⁰ A neko phenda lese: "Ti daj hem te phralja terdona avri hem mangena te dikhen tut."

²¹ A o Isus phenda: "Akalai mli daj hem mle phralja - kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro."

E Isuse šunena hem i barval hem o panja

²² I jekh dive o Isus phenda ple učenikonende: "Te nakha ki aver strana oto jezero!"

I derdinde ano čamco hem poінде. ²³ A sar plovina ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zoralu barval upro jezero. O čamco lejla te pherdol pani i arakhle pe ani opasnost.

²⁴ I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vačerindoj: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!"

I o Isus uštino, naredinda e barvaljaće hem e talasende te ačhon, i ačhile hem ulo mir.

²⁵ Tegani pučlja e učenikonen: "Kaj tumari vera?"

A on darandile hem začudime pučle jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljende hem e panjese, a on šunena le?"

O Isus ispuđini e demonen e manušestar

²⁶ I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalu e Galilejakoro jezero. ²⁷ A kad o Isus ikliu ki phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonen-car. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čer, nego maškaro grobija.

²⁸ I kad dikhlja e Isuse, vrištinda, pelo anglo leste hem vičinda oto sa o glaso: "So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!"

²⁹ (Adalese so o Isus već naredinda e melale duhose te ikljol adale manušestar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.)

³⁰ A o Isus pučlja le: "Sar to anav?"

I ov phenda: "Legija", adalese so but demonja derdinde ano leste. ³¹ I zorale molinde le te na naredini lende te džan ki Beskrajno rupa.

³² A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lende te derdinen ano bale. I ov muklja lende. ³³ Tegani o demonja iklindoj e manušestar, derdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslije.

³⁴ I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vačerde adalestar

e manušende ani diz hem ano gava. ³⁵ Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste godaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile. ³⁶ A okola so dikhle adava so ulo, vačerde averende sar o Isus sasljarda e opsednutime manuše. ³⁷ I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinda len bari dar. Tegani o Isus derdinda ano čamco te irini pe palal.

³⁸ A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molinda e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vačerindoj: ³⁹ "Irin tut te čereste hem vačer sa so čerđa će o Devel."

I o manuš dželo maškari sa i diz hem vačerđa so čerđa lese o Isus.

O Isus sasljari e namborma đuvlja hem vazdela taro mule e čhajorja

⁴⁰ A kad o Isus irinda pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžicerena le ine. ⁴¹ I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sin-agoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phenda: "Molinava tut, ava maje ano čer." ⁴² Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešuduj berš, inele anglo meriba.

I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste. ⁴³ A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešuduj berš thavdinda rat. Oj sa plo barvalje dinda e doktorende, ali nijekh našti ine te sasljari la. ⁴⁴ Nakhini oto palal e Isusesere hem dolinda pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat.

⁴⁵ I o Isus pučlja: "Ko dolinda pe upra mande?"

A kad đijekh olendar phende: "Na injum me", o Petar phenda: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute."

⁴⁶ A o Isus phenda: "Neko namerno dolinda pe upra mande. Osetindum sar ikljola mandar o zoralipe."

⁴⁷ A i đuvli dikhlja so našti te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja di phuv anglo leste hem vačerđa anglo sa o manuša sose dolinda pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi.

⁴⁸ A o Isus phenda laće: "Mli čhaj, ti vera sasljarda tut. Dža ano mir!"

⁴⁹ Sar o Isus pana vačeri ine adava, nesavo manuš taro čer e Jairesoro, e sinagogakere vodasoro, alo hem phenda: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje."

⁵⁰ A o Isus šunđa adava hem phenda e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardi!"

⁵¹ I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajače. ⁵² A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late.

A o Isus phenda: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela."

⁵³ I on asandile lese adalese so džande so muli.

⁵⁴ A o Isus dželo hem dolinda la taro vas hem vičinda: "Čhajorije, ušti!"

⁵⁵ I lakoro duho irinda pe ano late, i otojehvar uštini, a o Isus naredinda te den la nešto te hal. ⁵⁶ I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredinda lende te na vačeren nikase so ulo.

9

O Isus bičhali e apostolen te vačeren o evanđelje hem te sasljaren

¹ A o Isus vičinda e dešuduje apostolen hem dinda len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa. ² I bičhalda len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen.

³ I phenda lende: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni love, hem te na ovel tumen aver gad. ⁴ Sa đikote ačhovena ki nesavi diz, i đikote na džana adathar, bešen ano jekh čher. ⁵ Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare preNDAR sar znako zako zoralo odbiba."

⁶ I on džeze taro gav ko gav, vačeringoj o šukar lafi hem sasljarinjoj e nambormen ko sa o thana.

O Irod zbunime

⁷ A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šunđa sa so ulo i inele zbunime adalese so nesave vačerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule. ⁸ A avera vačerde da o proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vačerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme.

⁹ A o Irod phenda: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?"

I manglja te dikhel e Isuse.

O Isus parvari više oto pandž hiljade manušen

¹⁰ I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vačerde lese sa so čerde. I o Isus legarda len peja hem cidinda pe olencar nakori

diz vičime Vitsaida te šaj oven korkoro. ¹¹ Ali o narodo šunđa adava i dželo palo lende. A o Isus dodžačerđa len šukar, vačerđa lende oto carstvo e Devlesoro hem sasljarđa okolen kase adava valjanda.

¹² A kad lejla te perel i rat, o dešuduj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa."

¹³ A o Isus phenda lende: "Den len tumen nešto hajbnase!"

A on phende: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mače. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?" ¹⁴ Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phenda ple učenikonende:

"Čiven len te bešen ko kupe po pinda."

¹⁵ I on čerde adahar, hem čivde sarijen te bešen. ¹⁶ O Isus lejla o pandž mare hem e duje mačen, dikhlja nakoro nebo, zahvalinda e Devlese zako hajba, phaglja len hem dinda ko učenići te podelinen len e manušenđe. ¹⁷ I sare hale đikote na čalile. A palo adava, dešuduj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba.

O Petar phenela dai o Isus o Hrist

¹⁸ Jekhvar kad o Isus korkoro molinda pe, oleja inele lesere učenići. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?"

¹⁹ A on phende: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Ilija, a nesave avera phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule."

²⁰ Tegani o Isus pučlja len: "A so tumen phenena, ko injum me?"

O Petar phenda: "Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalda!"

O Isus vačeri ple meribnastar

²¹ A o Isus zorale naredinda e učenikonende te na vačeren nikase dai ov o Hrist. ²² I phenda: "Me, o Čavo e manušesoru, valjani but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav taro mule."

Sar te ovel pe e Isusesoro učeniço

²³ I o Isus phenda sarijenđe: "Ko mangela te džal pala mande, mora te ačhaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande. ²⁴ Adalese so, ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo

dživdipe zbog mande, ka spasini le. ²⁵ So vredini e manušese hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro pes? ²⁶ Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čhavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone andelengiri. ²⁷ A čače vačerava tumende, isi nesave akate maškara tumende kola naka meren dikote na dikhena o carstvo e Devlesoro.”

E Isusesiri slava mothovela pe ki gora anglo trin učenici

²⁸ Đi sar ofto dive palo adava so phenda lende, o Isus lelja peja e Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. ²⁹ I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šēja ule but parne hem sjajna. ³⁰ I dikh, nekotar iklile duj manuša hem lelje te vačeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Ilija. ³¹ On mothovde pe ano baro sjaj hem vačerde oleja e meribnastar savo adžičeri le ano Jerusalim.

³² A o Petar hem okola so inele oleja, zasuče. Kad uštine, dikhle e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja.

³³ I kad lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, o Petar phenda e Isuses: “Gospodarona, šukari amende so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuče, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase.” Na džanda so vačeri.

³⁴ Sar vačeri ine adava, iklilo jekh oblako savo učharđa len. A on, kad učharđa len o oblako, darandile.

³⁵ I šundilo glaso taro oblako savo vačerđa: “Akavai mlo Čhavo, kole birindum! Ole šunen!”

³⁶ I palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vačerde adalestar so dikhle.

O Isus ikali e bišukare duho e čhavorestar

³⁷ Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse.

³⁸ I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: “Učitelju, molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoru! ³⁹ O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačaj le. ⁴⁰ I molindum te učenikonen te ispudinen e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine te čeren adava.”

⁴¹ A o Isus phenda: “O, biverakiri hem rumimi generacija! Pana kobor valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhave akari!”

⁴² I sar o čhavoro avela ine đi o Isus, o demoni frdinda le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredinda e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljarđa e čhavore hem dinda le palal ko dad. ⁴³ Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe.

O Isus dujto puti vačeri ple meribnastar

Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phenda ple učenikonende: ⁴⁴ “Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere.”

⁴⁵ Ali o učenici na halile so o Isus manglja te vačeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na haljovent le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vačeri lende.

O poniznai najbare ano carstvo e Devlesoro

⁴⁶ A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar najbaro. ⁴⁷ A o Isus džanda soi lende ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivda le uzala peste, ⁴⁸ i phenda lende: “Đijekh kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A đijekh kova man primini, primini e Devle kova bičhalđa man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro.”

Kova nane protiv tumende, ovi tumencar

⁴⁹ A o Jovan phenda e Isuses: “Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispudini e demonen e manušendar. Amen na muklijam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute.”

⁵⁰ A o Isus phenda lese: “Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!”

O Isus na mangela te uništini e Samarijanconen

⁵¹ A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučinda te džal ko Jerusalim. ⁵² I bičhalđa nesave glasnikonen angla peste. I on džeze hem đerdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isuses. ⁵³ Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim.

⁵⁴ A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: “Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?”

⁵⁵ A o Isus irinđa pe hem ukorinđa len.
⁵⁶ I ov hem lesere učenci dže ko aver gav.

Nane lokho te ovel pe e Isusesoro učeniko

⁵⁷ I sar o učenci hem o Isus džana ine dromeja, nesavo manuš alo hem phenda e Isuses: "Ka džav tuja kaj god tu džaja."

⁵⁸ A o Isus phenda lese: "E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašjarav mlo šero."

⁵⁹ A avere manušese phenda: "Phir pala mande!"

A ov phenda: "Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute."

⁶⁰ Tegani o Isus phenda lese: "Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vačer oto carstvo e Devlesoro."

⁶¹ A aver manuš phenda: "Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čherutnencar."

⁶² A o Isus phenda lese: "Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro."

10

O Isus bičhali e eftavardešu duje učenikonen

¹ Palo adava, o Gospod o Isus birinđa avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalda len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglja te džal.

² Angleder so te džan, o Isus phenda lende: "I žetvai bari, a hari bučarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bučarnen ki žetva pli. ³ Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva. ⁴ Ma legaren tumencar kesa e lovenca, ni torba dromese, ni buderi obuča. I ma našalen tumaro vreme adahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal.

⁵ I kad đerdinena ko nesavo čer, prvo vačeren: 'Mir akale čhereste!' ⁶ Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, tumaro mir ka irini pe tumende. ⁷ Kad avena ko nesavo čer, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bučarno zaslužni pli plata.

⁸ I ki savi diz đerdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende. ⁹ Sasljaren e nambor-men adari hem vačeren sarijenđe: 'Alo tumende paše o carstvo e Devlesoro!'

¹⁰ A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vačeren: ¹¹ 'Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolinda pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!' ¹² Vačerava tumende da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušende tari Sodoma negoli e manušende tari adaja diz."

O Isus ukorini e dizjen save na poka-jinde pe

¹³ "Jao tumende, manušalen taro Horazin! Jao tumende, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe. ¹⁴ Ali e manušende taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumende. ¹⁵ A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li či o nebo ka vazden tumen? Đi o than e mulengoro isi te peren.

¹⁶ Tegani phenda e učenikonende: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalda man."

O eftavardešu duj učenci irinena pe koro Isus

¹⁷ Kad o eftavardešu duj učenci irinde pe oto drom radosna, phende e Isuses: "Gospode, hem o demonja pokorinena pe amende ano to anav!"

¹⁸ A o Isus ko adava phenda lende: "Dikhljum e Sotone sar perela taro nebo sar munja. ¹⁹ Eče, dindum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoru hem ništa naka ovel tumende. ²⁰ Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumende, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo."

O Isus hvalini e Dade

²¹ I tegani o Isus radujinđa pe ano Sveto Duhu hem phenda: "Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavdan akava okolen-dar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovdan okolende kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so adahar mangljan.

²² Mlo Dad sa muktja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem niko na džanel e Dade, sem o Čhavo hem okola kolende o Čhavo mangela te mothoj le."

²³ Tegani irinđa pe nakoro učenci hem samo olende phenda: "Blago e jačhende

save dikhena adava so tumen dikhena!
²⁴ Vačerava tumende da but proroci hem carija mangle te dikhen akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!”

I priča oto šukar Samarijanco

²⁵ I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel ne nešto sar te iskušini le, i pučlja: “Učitelju, so valjani te ćerav te dobinav o večno dživdipe?”

²⁶ A o Isus phenda lese: “Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?”

²⁷ I ov phenda e Isusese:
 “Mang e Gospode te Devle sa te vileja, sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te gođaja;
 hem mang te pašutne sar korkore tut.”

²⁸ Tegani o Isus phenda lese: “Šukar phendan. Ćer ađahar hem ka živine.”

²⁹ Ali o učitelj e Zakonestar manglja te opravdini pe i pučlja e Isuse: “A koi mlo pašutno?”

³⁰ A ko adava, o Isus phenda lese akaja priča: “Nesave manuše, sar huljela ine tari diz Jerusalm ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, di o šeja. Zorale marde le, i dzele, a o manuš pašlilo ko drom hem na džanda pese.

³¹ Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlja adale manuše hem nakhino oti aver strana. ³² Ađahar da nesavo levit: alo di adava than kote o manuš pašljola, dikhlja le i nakhino oti aver strana adale dromesiri.

³³ A inele nesavo Samarijanco savo džala ine adale dromeja. Kad reslja di ko than kote o manuš pašljola, dikhlja le, i pelo lese žal olese. ³⁴ Tegani o Samarijanco alo di o manuš, čorda ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem pačarda len. I čhivda le upro plo her hem legarda le ki gostionica, i adari brininda pe olear. ³⁵ Tejsato dive o Samarijanco ikalda duj srebrna kovanice hem dinda ko manuš kasiri inele i gostionica hem phenda lese: ‘Brinin tut akale manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će kad ka irinav oto drom.’”

³⁶ Tegani o Isus pučlja e učitelje e Zakonestar: “So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovda pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?”

³⁷ A ov phenda: “Okova kova mothovda lese milosrđe.”

Tegani o Isus phenda lese: “Oja, hem tu dža hem ćer ađahar!”

O Isus kori Marta hem i Marija

³⁸ I sar o Isus hem lesere učenici džana ine dromeja nakoro Jerusalm, đerdinde ko nesavo gav. Adari živinda nesavi đuvli palo anav Marta. Oj priminda len kora peste ko čher. ³⁹ Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunda lesoro lafi.

⁴⁰ A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus hem pučlja le: “Gospode, tu li na dikheja adava so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini maje.”

⁴¹ A o Gospod phenda laće: “Marto, Marto! Brinineja tut hem uznemirineja tut zako but so, ⁴² a samo jekh valjani. I Marija izabirinda okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar.”

11

O Isus sikaj e učenikonen sar te molinen pe

¹ I kad jekhvar o Isus završinda e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phenda lese: “Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavda ple učenikonen.”

² Tegani o Isus phenda lenđe: “Kad molinena, vaćeren:

‘Dade, to sveto anav barjardo te ovel!

To carstvo te ave!

³ De amen avdive o maro savo valjani amende đijekh dive!

⁴ Oprostin amende amare grehija sar so hem amen oprostinja đijekhese kova grešinda premala amende!

Hem cide amen taro iskušenje!’”

⁵ Tegani o Isus phenda lenđe: “Zamisljen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: ‘Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. ⁶ Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste!’ ⁷ A ov od andral te phenel: ‘Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čhavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut!’ ⁸ Vačerava tumende: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te ovel uporno.

⁹ Vačerava tumende: Mangen hem ka del pe tumende! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumende! ¹⁰ Adalese so đijekh kova mangela, primini; hem kova rodela, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo.

¹¹ A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine maće, ka del le sape? ¹² Ili kad ka rodel jaro, ka del

le škorpilja? ¹³ Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavenđe, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolende kola rodona olestar.”

O Isus kandela pe e Devlesere zoralipnaja, a na e bengesere

¹⁴ I jekh dive o Isus ispudinđa e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vačeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lejla te vačeri. I o narodo inele zadivime,

¹⁵ ali nesave olendar vačerde: “E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!”

¹⁶ A avera iskušinde e Isuse adahar so rodinge lestar znako taro nebo.

¹⁷ Ali o Isus džanda lengere mislija, i phenđa lenđe: “Đijekh carstvo savoi ana peste podelime ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel. ¹⁸ Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vačerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen. ¹⁹ A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumende da na injen u pravu. ²⁰ Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende.”

O Isus po zoralo e Bengestar

²¹ O Isus phenđa hem akava: “Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime. ²² Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lejla e bizoralestar.

²³ Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela.”

O Isus upozorini da o bišukar duho šaj te irini pe ano manuš

²⁴ Tegani o Isus phenđa: “Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vačeri: ‘Ka irinav man ko čher kotar ikliljum.’ ²⁵ I irinđa pe hem arakhlja o čher šulavdo hem namestime. ²⁶ Tegani džala hem lela efa avere duhen po bišukaren pestar hem đerdinena ano adava manuš hem ačhovena adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder.”

Blagoslovime i o poslušna e Devlese

²⁷ I sar o Isus vačeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičinda: “Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dinđa tut čučil!”

²⁸ A o Isus phenđa: “Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!”

O Isus po baroi e Jonastar hem e Solomonestar

²⁹ Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lejla te vačeri: “Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe lače sem adava so inele e prorokose e Jonase. ³⁰ Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušende kola živinde ki diz Niniva, adahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće.

³¹ Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladinđa ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen ot akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen! ³² Ko dive oto baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedinđa, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!”

E Isusesoroi sikaviba svetlost e manušende

³³ “Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. ³⁴ Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. ³⁵ Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina. ³⁶ Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh kotor oti tomina, tegani sa to dživdipe ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja.”

O Isus kritikujini e verakere voden soi pobožna samo od avrijal

³⁷ Kad o Isus vačerđa adava, nesavo farisej vičinda le te hal maro koro leste. I o Isus đerdinđa lese ko čher hem čivđa pe uzalo astali. ³⁸ A o farisej dikhindoj adava, čudinđa pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba.

³⁹ A o Gospod o Isus phenđa lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja. ⁴⁰ Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andral? ⁴¹ Nego, den e čororende sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumende čisto.

⁴² Ali jao tumende e farisejende so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti

ruta hem oto sa o povrće, a ačhavđen te čeren averende okova soi pravedno hem te mangen e Devle. Valjani te den o dešto kotor, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno.

⁴³ Jao tumende e farisejende so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. ⁴⁴ Jao tumende adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen."

⁴⁵ Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phenda e Isusese: "Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar."

⁴⁶ A o Isus phenda: "Jao hem tumende, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen ađahar so dena len pravilja save našti te ičeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožinen lende te akharen adava pharipe.

⁴⁷ Jao tumende, adalese so vazdena spomenici e prorokonende kolen tumare pradada mudarde. ⁴⁸ Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lende spomenici. ⁴⁹ Adalese o Devel mudro vačerda tumendar: 'Ka bičhalav lende prorokonon hem apostolen. Nekas olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.'

⁵⁰ Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdinda pana taro čeriba e svetosoro, ⁵¹ pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, kova inele mudaro maškaro žrtveniko hem i svetinja ano Hram. Oja, vačerava tumende, akaja generacija ka ovel osudime zako adava rat so thavdinda!

⁵² Jao tumende, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e narodostar garavđen o ključo oto džandipe. Korkore na đerdinda, a na mukljen te đerdinen ni okola kola mangle te đerdinen."

⁵³ I kad o Isus ikkilo adathar, o učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje te protivinen pe hem te pučen le but so. ⁵⁴ On dikhle te dolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12

O Isus vačeri ple učenikonende te na oven dujemujengere

¹ I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor but inele da terdine jekh upra avereste, o Isus prvo lelja te vačeri ple učenikonende: "Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on. ² Sa soi čorale

ka otkrijini pe; sa soi garavdo ka šundol. ³ Adalese, sa so vačerden ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so pohari vačerden ko kan ano sobe, ka vačeri pe taro krovija sare te šunen."

O učenici na valjani te daran, adalese soi dragocena e Devlese

⁴ "Ali phenava tumende, amalalen: ma daran okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar naka šaj te čeren tumende. ⁵ A ka phenav tumende kastar te daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao. Oja, vačerava tumende, olestar te daran!

⁶ Na biknena pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore kovanice? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. ⁷ A tumendei hem đijekh bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!"

O učenici valjani te priznajinen e Isuse anglo manuša

⁸ "A vačerava tumende: Đijekh kova anglo manuša ka priznajini dai mlo, me, o Čhavo e manušesoro, anglo anđelja e Devlesere ka priznajinav dai ov mlo. ⁹ A te odrekninda pe neko mandar anglo manuša, hem me ka odrekninav man olestar anglo anđelja e Devlesere. ¹⁰ I te vačerda neko lafi protiv o Čhavo e manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali naka ovel oprostime okolese kova hulini upro Sveto Duho.

¹¹ A kad ka anen tumen anglo sudo ko sinagoge, anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen, so te vačeren! ¹² Adalese so tegani o Sveto Duho ka sikaj tumen so te vačeren."

I priča e bigodakere barvale manušestar

¹³ Tegani neko oto narodo phenda e Isusese: "Učitelju, vačer mle phralese te podelini mancar o nasledstvo."

¹⁴ A o Isus phenda lese: "Manušeja, ko čhivda man te ovav sudija ili delioco upra tumende?" ¹⁵ Tegani phenda sarjende: "Arakhen tumen hem ciden tumen tari pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro dživdipe na avela oto adava so isi le."

¹⁶ Tegani o Isus phenda lende akaja priča: "Nesave barvale manušesiri phuv bijanda but. ¹⁷ I ov mislinda pe ana peste: 'So te čerav? Nane man edobor baro than kote te čhivav mli žetva.' ¹⁸ I phenda: 'Akava ka čerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe ka čhivav sa o div hem avera šukaripa.

19 Tegani ka vačerav mla dušace: Isi tut baro barvalipe bute beršende. Odmorin, ha, pi hem uživin!’

20 Ali o Devel phenda lese: ‘Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa adava so spremindan, kasoro ka ovel?’

21 Ađahari okolese kova pese čedela barvalipe, a čororoj anglo Devel.”

O Devel brinini pe zako ple učenicu

22 Tegani o Isus phenda ple učenikonende: “Adalese vačerava tumende: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka ovel tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so te urjaven. 23 Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar. 24 Dikhen e gavranen! Ni sejnena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po vredna e čirikljendar! 25 A kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe? 26 Znači te našti ni adava najhari te čeren, sose onda brinina tumen zako bilo so aver?”

27 Dikhen o divlja luluda sar barjona. Na čerena buti, čak na sivenafse šėja, a vačerava tumende da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šėja sar jekha olendar. 28 Te o Devel ađahar šukar urjavela o biljke ko polje save avdive adari, a tejsa frdena pe ani jag, kobor li više tumende ka del šėja, tikora verakere manušalen! 29 Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka han hem so ka pijen, 30 adalese so adava rodena okola kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumende sa adava. 31 Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumende!

32 Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele te del tumen o carstvo.

33 Bikninen so isi tumen hem o love den e čororende! Čeren tumende kese zako love save na properena hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem nijekh moljco naka uništini le. 34 Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro barvalipe.”

Oven uvek spremna zako e Isusesoro aviba

35 O Isus ple učenikonende phenda hem akava: “Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare svetiljke te oven tharde, 36 sar sluge kola adžicerena ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese. 37 Blago okole slugende kolen o gospodari,

kad ka avel, ka arakhi len džangale sar adžicerena le! Čače, vačerava tumende, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešljačeri len te han hem ka kandel len. 38 Blago e slugende kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljoiba.

39 Ali akava te džanen: te džanel ine o čherutno ko savo sati avela o čor, naka mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel. 40 Hem tumen oven spremna, adalese so o Čhavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena tumen!”

41 Tegani o Petar pučlja e Isuse: “Gospode, vačereja li akaja priča samo amende e učenikonende ili sarijende?”

42 O Gospod o Isus phenda: “Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme? 43 Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka arakhi sar čerela ađahar. 44 Čače vačerava tumende, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko. 45 A te vačerđa adava sluga ana peste: ‘Naka avel pana mlo gospodari’ i lela te marel avere slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol, 46 lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškaro nevernici.

47 A okova sluga kova džanda i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na čerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal. 48 A okova kova na džanda e gospodaresiri volja, a čerđa nešto zako so zaslužini kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar.”

E Isusesoro lafi ka anel podela

49 Tegani o Isus phenda: “Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi! 50 A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe! 51 Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te ciden pe jekh averestar. 52 Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. 53 Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj.”

Valjani te pendžaren o znakija e vreme-sere

54 Tegani o Isus vačerđa e narodose: “Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršin, i čače perela. 55 Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela.

56 Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremenese?

57 Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno. 58 Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irinđan lese o love, odrumal de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na čerđan adahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. 59 Vačerava će da čače naka ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para."

13

Sare valjani te pokajinen pe zako pumare grehija

1 Ano adava vreme nesave manuša phende e Isuseso o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredinda nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram.

2 A o Isus phenda lenđe: "Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so adahar mudardile, inele po grešna sa avere Galilejconendar? 3 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast! 4 Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudarda len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalim? 5 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast!"

I priča oto kaš bizo plod

6 Tegani o Isus vačerđa lenđe akaja priča: "Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhlja.

7 Tegani phenda e vinogradarese: 'Ače, trin berš sar avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šučari i phuv?'

8 A ov phenda: 'Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav lače đubrivo, 9 i šaj đi berše ka anel plod. A te na bijanđa, ka čhine la.'"

O Isus sasljarari ko savato e đuvlja koja inele grbavo

10 I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, 11 adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe.

12 Kad o Isus dikhlja la, vičinda la kora peste hem phenda lače: "Đuvlije, oslobodimi injan taro to nambormipe!"

13 I čhivđa ple vasta upro late, a oj otokhvar ispravinda pe hem lejja te slavini e Devle.

14 Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljarđa ko savato, phenda e narodose: "Isi šov dive ano kurko te save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!"

15 A o Gospod o Isus phenda lese: "Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani? 16 A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni čerđa phandlja dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?"

17 Kad phenda adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar čeriba save o Isus čerđa.

O carstvo e Devlesoroi sar o tikoro seme savo ovela baro kaš

18 Tegani o Isus phenda: "Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le? 19 Sličnoi e semese oti gorušica save o manuš lejja hem frdinda pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerđe gnezdija upro lesere granke."

O carstvo e Devlesoroi sar o kvasco savo čerela o humer te uštel

20 I palem phenda: "Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro? 21 Sličnoi e kvascose save i đuvli lejja hem čhivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel."

Den sa tumendar te đerdinen ano carstvo e Devlesoro

22 I sar o Isus džala ine ple dromeja đi ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo.

23 I neko pučlja le: "Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?"

A o Isus phenda lenđe: 24 "Den sa tumendar te đerdinen maškaro tesno udar e nebosoro adalese so but džene, vačerava tumenđe, ka roden te đerdinen, ali naka šaj. 25 Kad o čherutno ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terdoven avri hem ka khuven ko udar vačerindoj: 'Gospodarona, phrav amende!' Ali ov ka phenel tumenđe: 'Na džanav tumen kotar injen.'

26 Tegani ka phenen: 'Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.'

27 A ov ka phenel: 'Na džanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!'

28 Tegani ko ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhen

e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri. ²⁹ O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro. ³⁰ Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhen sar zadnjonen adari ka oven prva.”

E Isusesei phare zako manuša taro Jerusalem

³¹ I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: “Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te mudari tut.”

³² O Isus phenda lende: “Džan hem vačeren adala lisicaće: ‘Ka ispuđinav e demonen hem ka saslarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.’ ³³ Ali avdive, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusalem than kote sa o proroci valjani te oven mudarde.

³⁴ Jerusalime, Jeruslime, tu savo mudareja e prorokonen hem frdeja bara upro okola kolai tumende bičhalde! But puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple piličken talo ple phaka, ali tumen na mangljen! ³⁵ Ače, to čher ka ovel napustime! I vačerava tumende da čače naka dikhen man dikote na phenena: ‘Blagoslovimej okova kova avela ano anav e Gospodesoro!’ ”

14

O Isus anglo fariseja sasljari e nam-borme ko savato

¹ I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinena le, ² adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani.

³ I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: “Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?” ⁴ A on ništa na phende. Tegani o Isus čhivđa plo vas upro namborme manuš, sasljarda le hem muklja le te džal. ⁵ A olende phenda: “So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruh ko savato perela ano bunari, ini sigate ka ikalen le ine adathar?”

⁶ I na ine len so te phenen ko adava.

O Isus sikaj oti poniznost

⁷ Kad o Isus dikhlja sar o gostija kola ale te han rodenafse najšukar thana bešbnase, phenda lende akaja priča: ⁸ “Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj

maškaro vičime isi nesavo manuš kovai po baro tutar. ⁹ Tegani okova so vičinda tut ka phenel će: ‘De to than akalese.’ Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than. ¹⁰ Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičinda tut ka phenel će: ‘Amala, ava beš ko po šukar than!’ Tegani sa o gostija ka dikhen kobor injan poštujime. ¹¹ Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime.”

¹² Tegani o Isus phenda okolese so vičinda le: “Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindan olen, hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će. ¹³ Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. ¹⁴ Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel e pravednikonen taro mule.”

Nesave prihvatinena te aven e Devlese ki gozba, a nesave na

¹⁵ Kad adava šunđa jekh okolendar so beštine uzalo astali, phenda e Isuses: “Bahtaloj okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!”

¹⁶ A ko adava, o Isus phenda lese: “Nesavo manuš čerđa bari gozba hem vičinda bute manušen. ¹⁷ I kad sa inele čerdo hajbnase, bičhalđa ple sluga te phenel e vičimende: ‘Sai akana spremno. Aven!’

¹⁸ Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phenda lese: ‘Čindum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.’ ¹⁹ O dujto phenda: ‘Samo so čindum deše guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.’

²⁰ O trito phenda: ‘Samo so leljum romnja i adalese našti te avav.’ ²¹ I o sluga irinda pe hem phenda sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjanda i phenda ple slugase: ‘Šidar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.’

²² Kad o sluga čerđa adava, phenda: ‘Gospodarona, čerdum adahar sar so naredindan, ali pana isi thana.’

²³ I o gospodari phenda lese: ‘Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher. ²⁴ Vačerava tumende da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.’ ”

E Isusesere učenici valjani te trpinen zbog olese

²⁵ I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irinđa pe nakoro lende hem phenđa lende: ²⁶ “Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te mangel man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa adahar, našti te ovel mlo učeniko. ²⁷ Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko.

²⁸ Adalese so, ko tumendar ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la? ²⁹ Te samo čivđa o temelji, i na ačhola le love te završini di o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese ³⁰ hem ka phenen: ‘Akava manuš lejla te vazdel kula, a našti ine te završini la!’

³¹ Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar? ³² Te našti, ka bičhali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. ³³ Adahar da dijekh tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko.”

O učenici valjani te ačhoven verna sledbenici e Isusesere

³⁴ Tegani o Isus phenđa: “Šukari o lon. Ali te našalda plo londipe, soja ov ka londari pe? ³⁵ Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, nek šunel!”

15

O Isus vačeri i priča oto našaldo bakro

¹ But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo Isus te šunen le. ² A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lejle te gundinen vačerindoj: “Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olen-car.”

³ Adalese o Isus phenđa lende akaja priča: ⁴ “Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi le. ⁵ I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče ⁶ hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhljum mle našalde bakre.’ ⁷ Vačerava tumenđe, adahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolende na valjani pokajiba.”

I priča oti našaldi kovanica

⁸ O Isus phenđa hem akava: “Ili te ne-sava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la. ⁹ I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lende: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhljum i kovanica savi našaldum.’ ¹⁰ Adahar, vačerava tumenđe, ovela radost maškaro anđelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe.”

I priča oto našaldo čhavo

¹¹ I o Isus phenđa: “Jekhe manuše ine duj čhave. ¹² I o tikneder čhavo phenđa ple dadese: ‘Dade, de man akana o kotor te barvalipnastar so pripadinu maje.’ I adahar o dad podelinda lende plo bar-valipe.

¹³ I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinda sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe adahar so živinda dilikane. ¹⁴ Kad trošinda sa o love, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal. ¹⁵ I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živinda adari. Adava manuš bičhalđa le pese ko polje te arakhi balen. ¹⁶ O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali niko na dinda le čak ni adava.

¹⁷ A kad lejla te razmislini šukar, phenđa ana peste: Mle dadesere bučarnen isi da buđeri hajbnase, a me akate merava bokhatar! ¹⁸ Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! ¹⁹ Na injum dostojno akana te vičinov man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bučarne te čerav buti kora tute.’

²⁰ I uštino hem lejla te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhlja le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlinda le hem čumudinda le. ²¹ Tegani o čhavo phenđa: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostojno akana te vičinov man to čhavo.’

²² A o dad phenđa ple slugende: ‘Sig anen o najšužo ogrtači hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre! ²³ Anen okole thuljarde telco te čhinen, te ha hem te veselina amen, ²⁴ adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana dživdilo, inele našaldo, a akanai arakhlo.’ I lejle te veselinen pe.

²⁵ A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, šunda bašaliba hem čheliba.

²⁶ Tegani vičinda jekhe sluga te pučel le so ulo adava.

²⁷ O sluga phenda lese: "To phral irinda pe čhere. To dad činda e thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem saste."

²⁸ I o phreder čhavo holjanda hem na manglja te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad iklilo hem molinda le te đerdini. ²⁹ A ov phenda ple dadese: "Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljam to lafi, a nijekhvar na dindan man ni buzore te šaj mle amalencar te veselinav man. ³⁰ A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurven-car, tu čindan lese thuljarde telco."

³¹ A lesoro dad phenda lese: "Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo - kloj. ³² Ali, valjandam adahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana dživdilo; inele našaldo, a akanai arakhlo!"

16

I priča oto nepošteno upravniko

¹ O Isus ple učenikonende vačerđa: "Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe.

² I o barvalo vičinda le hem phenda lese: "So šunava tutar adava? Ana maje o spisko kote pisindan mle lovendar adalese so našti više te čere buti kora mande sar upravniko!"

³ Tegani o upravniko phenda ana peste: "So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav. ⁴ Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumende ano čhera kad ka ovav cidime tari buti."

⁵ I vičinda sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvone: "Kobor aveja mle gospodarese?"

⁶ A ov phenda: "Šel burija uljeja."

Tegani o upravniko phenda lese: "Siđar le to lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda."

⁷ I pučlja avere: "A tu kobor aveja mle gospodarese?"

A ov phenda: "Šel burija điveja." I olese da phenda o upravniko: "Le to lil hem čhiv da aveja lese oftovardeš."

⁸ I o gospodari pohvalinda e nepoštenone upravniko so inele džando hem so adahar postupinda. Akava mothoj dai o manuša akale svetosere po džande ko postupci premalo okolende kolai slična olende, nego o manuša e svetlosere. ⁹ Vačerava tumende: čeren tumende amalen adahar so ka pomožinen lenđe akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj,

kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera.

¹⁰ Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare.

¹¹ Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumende ano vasta o čaćimasoro barvalipe? ¹² Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro?"

¹³ Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka mangel e dujtone; ili jekhesa ka ovel poslušno, a e dujtone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe."

¹⁴ Sa adava, so vačerđa o Isus, šunde o fariseja kola but mangle o love, i asandile lese.

¹⁵ A o Isus phenda lenđe: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušende, adavai gadno e Devlese."

O lafi e Devlesoro isi le trajno autoritet

¹⁶ Tegani o Isus phenda: "O Zakoni e Mojsjasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen đi o aviba e Jovanesoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem đijekh nasilno đerdini ano leste. ¹⁷ A palem, po lokhe o nebo hem i phuv te nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel.

¹⁸ Jekh primer: Kova tumendar ačaj pla romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem kova lela romnja kola o rom muklja, isto čerela preljuba."

Priča oto barvalo manuš hem oto Lazar

¹⁹ O Isus phenda: "Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja. ²⁰ Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar. ²¹ Ov but manglja te čaljari pe e troškendar save perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine hem ližinena lesere čirevija.

²² Kad mulo o čororo, o anđelja legarde le e Avraamese ki angali. I o barvalo da mulo hem inele parume. ²³ I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdinda ple jača hem odural dikhlja e Avraame hem e Lazare lese ani angali. ²⁴ Tegani vičinda: "Dade Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudrari mli čhib, adalese so but injum mučime ani akaja jag."

²⁵ A o Avraam phenda: 'Mlo čhavo, setin tut da primindan to šukaripe tuče ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A akanai e Lazarese šukar akate, a tu mučineja tut. ²⁶ Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglja neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka šaj.'

²⁷ A o barvalo phenda: 'Onda molinava tut, dade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher. ²⁸ Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.'

²⁹ A o Avraam phenda: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen olen!'

³⁰ A ov phenda: 'Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali te alo lende neko taro mule, ka obratinen pe.'

³¹ I o Avraam phenda lese: "Te na šunde adava so pisinda o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule." "

17

O učenici valjanena te oven verna sluge e Devlesere

¹ O Isus phenda ple učenikonende: "O iskušnja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena. ² Olese ka ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh. ³ Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajinda pe, oprostin lese. ⁴ I te ehta puti ko dive grešini premala tute hem ehta puti avela kora tute hem vačeri če: 'Kajinav man', oprostin lese."

⁵ O apostolja phende e Gospodese: "De amen po bari vera!"

⁶ A o Gospod phenda: "Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštese: 'Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine.

⁷ Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: 'Sidar ava akari hem beš te ha maro?' ⁸ Na li, umesto adava, ka phenen lese: 'Čer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man dikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka pije?' ⁹ Na li ov zahvalini e slugase adalese so čerđa adava so ine lese naredime? Na. ¹⁰ Adahar hem tumen, kad čerena sa so naredinda tumende o Devel, vačeren: 'Amen injam sluge kolende na valjani te zahvalini pe! Čerđam samo soi amari buti!'" "

O Isus sasljar i deše gubavconen

¹¹ I sar o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samar-ija hem i regija Galileja. ¹² I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar ¹³ hem vičinde: "Isuse, Gospodarona, smilujin tut amende!"

¹⁴ Kad dikhlja len o Isus, phenda lende: "Džan hem mothoven tumen e sveštenikonende!"

I sar džana ine dromeja, sasliše tari guba.

¹⁵ I jekh olendar kad dikhlja so sasliše, irinda pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso. ¹⁶ Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj lese. A ov inele Samarijančo.

¹⁷ Tegani o Isus pučlja: "Na li deš sasliše? A kaj pana okola enja?" ¹⁸ Nijekh li olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?"

¹⁹ I phenda e manušese: "Ušti hem dža! Ti vera spasinda tut!"

O aviba e Devlesere carstvosoro

²⁰ Jekh dive o fariseja pučle e Isuse kad ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phenda lende: "O carstvo e Devlesoro na avela e zakonencar saven ka šaj te dikhen pe. ²¹ Naka šaj te phenel pe: 'Ače akatei!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro maškara tumende!"

²² Tegani phenda ple učenikonende: "Avela o vreme kad ka mangel te dikhen samo jekh dive e Manušesere Čhavesoro, ali naka šaj te dikhen le. ²³ O manuša ka phenen tumende: 'Eče adari!' ili 'Ače akatei!' Ali ma džan adari hem ma prastan palo lende! ²⁴ Adalese so o aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i munja činela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto. ²⁵ Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime akala generacijatar.

²⁶ Hem sar so inele ano vreme kad o Noje živinda, adahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čhavo e manušesoro, ka avav. ²⁷ O manuša hana ine hem pijena, lena pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdinda ki barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen.

²⁸ Adahar da inele ano vreme kad o Lot živinda. O manuša ani diz Sodoma hana ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena čhera. ²⁹ A ko dive kad o Lot ikילו tari Sodoma, odupral sar bršin peli jag hem sumpor hem mudarđa sarijen.

³⁰ Adahar ka ovel hem ko dive kad o Čhavo e manušesoro ka mothoj pe. ³¹ Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere

stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Adahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija. ³² Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja! ³³ Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le. ³⁴ Vačerava tumende: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačajaj pe. ³⁵ Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtone ka ačajaj pe. ³⁶ [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačajaj pe.]

³⁷ I on pučle e Isuse: "Kaj, Gospode?"

A ov phenda lende: "Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija."

18

I priča oti udovica koja inele istrajno

¹ Tegani o Isus vačerda ple učenikonende priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen. ² Phenda: "Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestar hem na ačhilo lese či o manuša. ³ A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: 'De man pravda anglo okova kova tužini man!' ⁴ Ov jekh vreme na manglja te pomožini laće. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phenda korkoro pese: 'Tako na darava e Devlestar hem na ačhilo maje či o manuša, ⁵ ka dav pravda akala udovicaće, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!' "

⁶ Tegani o Gospod o Isus phenda: "Šunen šukar so phenda o nepravedno sudija! ⁷ O Devel li naka del pravda ple izabirimende kola rat hem dive molinena le? ⁸ Ov li ka ačajaj len te adžičeren? ⁸ Vačerava tumende, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čhavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?"

I priča oto farisej hem oto cariniko

⁹ Tegani o Isus vačerda akaja priča okolende kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar: ¹⁰ "Duj manuša dzele ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko. ¹¹ O farisej, terdindoj, molinda ana peste adahar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. ¹² Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.'

¹³ A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruda oti tuga hem vačeri: 'Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!'

¹⁴ Vačerava tumende: akava cariniko irinda pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime."

O carstvo e Devlesoroj okolende kolai ponizna sar o čhavore

¹⁵ O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenci dikhle adava, braninde lende.

¹⁶ Ali o Isus vičinda len angla peste vačerindoj e učenikonende: "Muken e čhavoren te aven kora mande hem ma braninen lende, adalese so esavkenđe pripadini o carstvo e Devlesoro! ¹⁷ Čače vačerava tumende, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čhavoro, naka đerdini ano leste."

Pharoi e barvalende te đerdinen ko carstvo e Devlesoro

¹⁸ I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?"

¹⁹ A o Isus phenda lese: "Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar - o Devel. ²⁰ O naredbe džane: 'Ma čer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin hovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!'

²¹ Tegani o šerutno phenda: "Sa adava ičerava pana taro tikoripe."

²² Ko adava, o Isus phenda lese: "Pana jekh ačhola tut te čere: biknin sa so isi tut, a o love de e čororende i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande."

²³ A ov kad šunđa adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe.

²⁴ A kad dikhlja le o Isus sar rastužisalo, phenda: "Kobori pharo e barvalende te đerdinen ko carstvo e Devlesoro! ²⁵ Po lokhei e kamilaće te nakhel maškaro kan e suvjakoro nego e barvalse te đerdini ko carstvo e Devlesoro."

²⁶ A o manuša kola šunde adava, phende: "Ko onda šaj te ovel spasime?"

²⁷ A o Isus phenda lende: "So nane moguće e manušende, mogući e Devlese."

²⁸ O Petar phenda: "Ače, amen sa ačhavdam te dža pala tute."

²⁹ A o Isus phenda lende: "Čače vačerava tumende, đijekh kova ačhavda plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, ³⁰ ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavda hem

ka primini o večno dživdipe ko sveto savo aveľa.”

O Isus trito puti vačeri ple meribnastar

³¹ O Isus cidinda pe e dešuduje apostolencar ki strana hem phenda lende: “Ače, džaja nakoro Jerusalmim. Adari ka pherdol sa adava so o proroci pisinde ko Sveto lil mandar, e Manušesere Čhavestar. ³² Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vredinen man hem ka čhungaren man. ³³ Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule.”

³⁴ O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vačerda lende. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vačeri.

O Isus sasljari e korore prosjako

³⁵ Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini.

³⁶ Kad o kororo manuš šunđa sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi adava. ³⁷ I phende lese so o Isus o Nazarečanin nakhela.

³⁸ Tegani o kororo vičinda: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

³⁹ A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičinda: “Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

⁴⁰ Tegani o Isus terdino hem naredinda te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučlja le: ⁴¹ “So mangeja te ćerav će?”

A o kororo phenda: “Gospode, mangava te dikhav.”

⁴² I o Isus phenda lese: “Dikh! Ti vera sasljarda tut.”

⁴³ I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19

O Isus džala koro Zakej o cariniko

¹ O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz, ² alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikongere ani diz hem inele barvalo. ³ Ov pokušinda te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. ⁴ Adalese prastandilo po anglal hem uklinda upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džanda da valjani te nakhel adathar.

⁵ A kad o Isus reslo adari, dikhlja upre hem phenda lese: “Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher.”

⁶ I o Zakej huljilo sigate hem radosno priminda le pese ano čher.

⁷ Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gundinen, vačerindoj: “Dželo koro grešniko te bešel.”

⁸ A o Zakej terdino hem phenda e Gospodese e Isusesese: “Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororende, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više.”

⁹ A ko adava, o Isus phenda lese: “Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro. ¹⁰ Adalese so, me, o Čhavo e manušesoru, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!”

I priča oto poverime love

¹¹ I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vačerda lende hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalm, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe.

¹² Phenda: “Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čivdo zako caro, a palo adava te irini pe čhere. ¹³ I vičinda ple deše slugen, dinda len po ekvaš kilo srebro hem phenda lende: ‘Zaradinen maje adahar so ka ćeren buti adaleja đikote na avava.’ I dželo ko drom.

¹⁴ A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: ‘Na mangaja akale te ovel amaro caro.’

¹⁵ Kad o ugledno manuš irinda pe sar caro, naredinda te vičinen koro leste okole slugen, kolende dinda love, te dikhel kobor zaradinde lese.

¹⁶ O prvo sluga alo vačerindoj: ‘Gospodarona, oto adava so dindan man, ćerđum deš puti više.’

¹⁷ I ov phenda lese: ‘But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!’

¹⁸ O dujto sluga alo vačerindoj: ‘Gospodarona, oto adava so dindan man, ćerđum pandž puti više.’

¹⁹ I lese phenda: ‘Ka dav tut te vladine upro pandž dizja!’

²⁰ O trito sluga alo vačerindoj: ‘Gospodarona, ače to srebro savo dindan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. ²¹ Ćerđum adahar adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem ćedeja kaj na sejindan.’

²² A ov phenda lese: ‘Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džandan so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem ćedava so na sejindum, ²³ sose onda na dindan mle love

ki kamata? Āi akana ka ovel man ine viŝe love save ka lav ine avindoj ĉhere.'

²⁴ Tegani phenda okolende kola terdine uzalo leste: 'Len akale slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deŝ puti edobor!'

²⁵ A on phende lese: 'Ali, gospodaron, ole veĉ isi pandŝ kilja srebro.'

²⁶ Ov phenda: 'Dikhena da dijekhe kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le. ²⁷ A okole mle neprijateljnen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem ĉinen len angla mande!'

O manuŝa ano Jerusolim dena ĉast e Isuses sar carose

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Jn 12,12-19)

²⁸ I kad vaĉerda lende adava, o Isus nastavinda plo drom nakoro Jerusolim.

²⁹ Kad alo paŝe uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora viĉimi e Maslinakiri, biĉhalda duje uĉenikonon ³⁰ vaĉerindoj: "Dŝan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka derdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana nijekh manuŝ na beŝtino. Phraven le hem anen le akari. ³¹ Te neko puĉlja tumen: 'Sose phravena le?', phenen lese: 'E Gospodese valjani.'

³² On dzele hem arakhle aĉahar sar so phenda lende o Isus.

³³ I sar phravena ine e terne here, o manuŝa, kasoro inele o terno her, puĉle len: "Sose phravena e terne here?"

³⁴ A on phende: "E Gospodese valjani."

³⁵ I ande e here anglo Isus. Ĉhive pumare fostanja upro her hem beŝjarde e Isuse upro leste. ³⁶ I sar dŝala ine anglal beŝindoj upro her, o manuŝa buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste.

³⁷ A kad alo paŝe uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o uĉenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinen e Devle zako sa o ĉudesija save dikhle, ³⁸ vaĉerindoj:

"Blagoslovime o Caro
kova avela ano anav e Gospodesoro!

Nek ovel mir ano nebo
hem slava e Devlese ko uĉipe!"

³⁹ Tegani nesave fariseja, kola inele maŝkaro lende, phende e Isuses: "Uĉitelju, phen te uĉenikonende te na vaĉeren adava."

⁴⁰ A o Isus phenda lende: "Phenava tumende, te trainde on, o bara ka viĉinen."

E Isusesei phare zako Jerusolim

⁴¹ I kad o Isus alo paŝe uzalo Jerusolim, dikhindoj i diz, runda laĉe ⁴² vaĉerindoj: "Oh, te dŝane ine avdive hem tu so anela

ĉe mir! Ali adavai akana garavdo te jaĉendar. ⁴³ Ka aven o dive kad te neprijateljla ka ĉhiven ĉe barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut. ⁴⁴ Ka uniŝtinen hem tut hem te dizutnen. Naka aĉhaven ni bar upro bar adalese so na pendŝardan o vreme kad o Devel alo te spasini tut."

O Isus na mukela te biknel pe ano Hram

⁴⁵ Kad o Isus alo ano Jerusolim, derdinda ano boro e hramesoro hem lelja te ispuĉini adathar okolen so biknena. ⁴⁶ Phenda lende: "Pisimei ano Sveto lil: 'O ĉher mlo ka ovel ĉer zaki molitva', a tumen ĉerden olestar 'than kote ĉedena pe o ĉora!'"

⁴⁷ I oto dive ko dive, o Isus sikavda e manuŝen ano boro e hramesoro. A o ŝerutne sveŝtenici hem o uĉitelja e Zakonestar zajedno e jevrejengere stareŝinencar rodona ine sar te ĉeren o Isus te ovel mudardo, ⁴⁸ ali na arakhle sar adava te ĉeren, adalese so sa o manuŝa paŝljivo ŝunena ine lesoro sikaviba.

20

E Jevrejengere vode na mangle te prihvatinen da o Devel dinda autoritet e Isuses (Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manuŝen ano boro e hramesoro hem vaĉeri lende ine o ŝukar lafi, ale uzalo leste o ŝerutne sveŝtenici, o uĉitelja e Zakonestar hem o stareŝine ² hem puĉle le: "Vaĉer amende kotar tuĉe pravo te ĉere akava? Ko dinda tut pravo?"

³ A o Isus phenda lende: "Hem me tumen ka puĉav neŝto. Vaĉeren maje: ⁴ Ko dinda pravo e Jovanese te krtini e manuŝen, o Devel kovai ano nebo ili o manuŝa?"

⁵ A on raspravinde pe maŝkara pumende vaĉerindoj: "Te phendam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka puĉel amen sose onda na verujindam lese. ⁶ A te phendam 'o manuŝa', sa o manuŝa ka mudaren amen aĉahar so ka frden bara upra amende, adalese soi verime da o Jovan inele pro-roko." ⁷ Adalese phende e Isuses da na dŝanen ko dinda pravo e Jovanese.

⁸ I o Isus phenda lende: "Ni me onda naka phenav tumende kotar maje pravo akava te ĉerav."

O Isus uporedini e jevrejengere vodnen e biŝukare vinogradarencar (Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Tegani o Isus lelja te vaĉeri e narodose akaja priĉa: "Nesavo manuŝ sadinda vinograd, iznajminda le e vinogradarende hem dŝelo ko drom ko but vreme. ¹⁰ I kad alo o vreme te ĉeden pe o drakha, biĉhalda e sluga koro vinogradarija te ŝaj den le oto

bijandipe e drakhakoro sar so dogovorinde pe. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. ¹¹ I o gospodari bičhalda avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. ¹² I palem o gospodari bičhalda koro lende avere sluga. A on čerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd.

¹³ Tegani o gospodari oto vinograd mislinđa pe so te čerel, i phenda: "Ka bičhalav lende mle mangle čhave. Šaj ole ka poštujuinen."

¹⁴ Ali kad o vinogradarija dikhle le, vačerde maškara pumende: "Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amende te ačhol o nasledstvo." ¹⁵ I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le.

So mislinena, so ka čerel o gospodari adale vinogradarende? ¹⁶ Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averende."

I okola kola šunde adaja priča, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!"

¹⁷ A o Isus dikhlja ano lende hem phenda: "A so onda značini adava soi pisime e Mesijastar ano Sveto lil:

'O bar* savo odbacinde o zidarija ulo najbitno bar e čheresoro?†

¹⁸ Đijekh kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le."

¹⁹ A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da adaja priča oto bišukar vinogradarija vačeri olendar, ali darandile e manušendar.

E verakere vođe našti te dolen e Isuse ko bišukar lafi

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ O učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, te tužinen le da vačerda nešto bišukar i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le. ²¹ I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vačereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čačimase sikaveja o drom e Devlesoro. ²² Valjani

li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?"‡

²³ A o Isus džanda so on mangle te prevarinen le i phenda lende: ²⁴ "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. § Kasiri slika hem kasoro anav isi la?"

A on phende: "E carosoro."

²⁵ Tegani o Isus phenda lende: "Onda, den e carose okova so pripadini e carose, a e Devlese okova so pripadini e Devlese." ²⁶ I adahar o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vačerda i trainde adalese so inele zadivime lesere vačeribnaja.

O Isus sikaj da čače isi uštiba taro mule (Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ I ale koro Isus nesave sadukeja* kola vačereni da nane uštiba taro mule. On pučle e Isuse: ²⁸ "Učitelju, o Mojsije amende e Jevrejende phenda so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavda romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple mule phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka nasledini o barvalipe e mulesoro hem ka akhari lesoro anav.† ²⁹ Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavda pala peste čhaven. ³⁰ O dujto phral lelja ple mule phralesere romnja, ali hem ov mulo. ³¹ Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa avera phralja. I nijekh olendar na ačhavda čhaven pala peste. ³² Ko kraj muli hem i romni. ³³ Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?"

³⁴ O Isus phenda lende: "O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe. ³⁵ A okola kolen o Devel smatrini dai dostojna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. ³⁶ Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o anđelja. On ka oven čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule. ³⁷ A so o mule uštena, mothovda hem o Mojsije kad ko than oto Sveto lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola, o Gospod vačeri dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako tegani inele mule. ³⁸ A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel

* **20,17** bar Ko adala dive o manuša koristine bara te vazden duvarija e čherengere. † **20,17** Akate vačeri pe e Mesijastar dai ov sar bar save o zidarija odlučinde te na koristinen le, ali save o Devel čerda te ovel najbitno bar.

‡ **20,22** On očekujinde e Isusestar te phenel "oja" ili "na". Te phenda "oja", onda o Jevreja ka oven ine holjame upro leste adalese so vačeri lende te platinen porez zaki e abandijengiri vlast. Te phenda "na", onda e verakere vođe ka vačeren ine e Rimljanende da o Isus sikaj e manušen te na ičeren e rimesoro zakoni. § **20,24** kovanica savaja platinena o porez Ko original terdola: "denari".

* **20,27** O Sadukeja Legarutni e jevrejengere verakiri hem politikakiri grupa. On prihvatinde samo o prva pandž lila oto Purano zavet hem na verujinde ano dživdipe palo meriba. † **20,28** te šaj oj te bijani čhave kova ka nasledini o barvalipe e mulesoro hem ka akhari lesoro anav Ko original terdola: "te vazdel potomko ple phralesere".

e dživdengoro. Adalese soi e Devlese on pana dživde.”[‡]

³⁹ Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isusese: “Učitelju, šukar vačerđan!” ⁴⁰ I darandile te pučen le bilo so aver.

O Mesijai po baro taro caro o David
(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Tegani o Isus pučlja okolen so ine šunena le: “Sar šaj o učitelja e Zakonestar te vačeren dai o Mesija samo e carosoro e Davidesoro čhavo?” ⁴² A korkoro o David phenela ano Lil oto Psalmija:

‘O Gospod phenđa mle Gospodese e Mesijase:

Beš ko počasno than uzala mandeŠ

⁴³ dikote na pašljara va te neprijateljten talo te pre!’

⁴⁴ O David e Mesija vičini ‘Gospode’. Sar onda o Mesija šaj te ovel lesoro čhavo?”*

O Isus upozorini dai o učitelja e Zakonestar dujemujengere

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Tegani anglo sa o manuša, o Isus phenda ple učenikonende: ⁴⁶ “Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On volinena te phiren urjavde ano bare fostanja te dičhol dai pobožna hem te pozdravinen len o manuša ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem ko gozbe. ⁴⁷ Ko hovavne lena e udovicendar okova so isi len,[†] hem molinena bare molitve sar te dikhen len o manuša dai pobožna. On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša.”

21

I čorori udovica dela e Devlese sa o love so isi la

(Mk 12,41–44)

¹ Na nakhlo but palo adava, o Isus dikhela ine sar o barvale manuša avena ko Hram hem čhivena love ani kutija zako čediba.* ² Ađahar dikhlja hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj tikore kovanice.[†] ³ Tegani phenda: “Čače vačerava tumende, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar. ⁴ Adalese so sare

akala dinde oto buđeri so isi len, a oj, kojai čorori, dinda sa so inola.”

O Isus vačeri e znakonendar save ka mothoven dai paše o kraj akale vremesoro
(Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ I sar nesave učenici vačereni ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar,[‡] o Isus phenda: ⁶ “Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Đijekh ka ovel peravdo.”

⁷ I on pučle e Isuse: “Učitelju, kad adava ka ovel? So ka mothoj amende da alo adava dive?”

⁸ A o Isus phenda: “Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vačerindoj: ‘Me injum o Hrist’Š hem: ‘Alo paše o kraj akale vremesoro.’ Ma džan palo lende! ⁹ A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj.”

¹⁰ Tegani phenda lende: “O manuša ka maren pe e manušencar hem o carstvo e carstvoja. ¹¹ Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran.

¹² Ali angleder sa adava, ka dolen tumen hem ka progoninen tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija hem anglo vladarija adalese so injen mle učenicu. ¹³ Adava ka ovel tumende te šaj svedočinen lende mandar. ¹⁴ Adalese pana akana odlučinen te na planirinen save lafencar te braninen tumen. ¹⁵ Adalese so me ka dav tumen mudra lafija ko save nijekh tumaro protivniko naka šaj te irini lafi. ¹⁶ Ka izdajinen tumen hem tumare dada, tumare daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren. ¹⁷ I sare ka mrzinen tumen zbog mande, ¹⁸ ali niko naka šaj te uništini tumen, čak ni jekh bal* tumare šerestar naka ovel uništine. ¹⁹ Adaleja so ka ačhoven maje verna, ka dobinen o večno dživdipe.”

[‡] **20,38** Adalese so akala manuša fizički mule, on valjani pana te oven duhovno dživde. Averčhane: “negoj Devel okolengoro kasoro duho pana živini, iako leŋgere telija možda mule, adalese so leŋgoro duho pana živini ani prisutnost e Devlesiri.” Š **20,42** Beš ko počasno than uzala mande Ko original terđola: “Beš oti mli desno strana.” *

20,44 Adalese so o David phenda dai o Mesija lesoro Gospod, adava značini dai o Hrist po baro e Davidestar hem nane samo e Davidesoro potomko. † **20,47** Ko hovavne lena e udovicendar okova so isi len Ko original terđola: “Hana o imanje e udovicengoro.” *

21,1 kutija zako čediba. Adava inele jekh oto kutije ano e hramesoro boro kote o manuša čhivena ine o love sar daro e Devlese. † **21,2** duj tikore kovanice Ko original terđola: “duj leptu”. Adaja kovanica najhari vredinda. ‡ **21,5** e daronencar Sar soi stvarija čerde oto zlato ili oto srebro, stvarija save čerde o Hram te dičhol dai šužo. Š **21,8** Me injum o Hrist Ko original terđola samo:

“Me injum.” * **21,18** čak ni jekh bal O Isus vačeri oto jekh najtikoro kotor e manušestar. Adaleja vačeri da sa o manuš naka properel. O Isus već vačerđa so nesave olendar ka oven mudarde, i nesave haljovena so akava značini da on naka oven duhovno oštetime.

O Isus vačeri so o Jerusolim ka ovel uništite

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ O Isus phenda hem akava: "I kad ka dikhen sar o Jerusolim opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništite. ²¹ Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinena ano Jerusolim nek ikljon avri, a kolai avri, te na đerdinen ani diz. ²² Adalese so adala ka oven o dive kad o Devel ka kaznini e manušen. Ađahar ka ovel te šaj pherđol sa so o proroci pisinde ko Sveto lil. ²³ Jao e khamnjenje hem okolende kola dena čuči ko adala dive! Adalese so baro bišukaripe ka ovel upri phuv hem o Devel ka ovel but holjame hem ka kaznini akale narodo. ²⁴ Nesave olendar ka oven mudarde,† a avera ka oven legarde ko phandilpe maškaro sa o nacije. O Jerusolim ka ovel gazime e nacijendar sa dikote na nakhela lengoro vreme."

O Isus vačeri e znakonendar save ka mothoven dai but paše lesoro aviba

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

²⁵ O Isus phenda hem akava: "I ka oven čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel glasna zvukija hem bare talasija. ²⁶ O manuša ka meren oti dar hem oto adžiceriba o bišukaripe so avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime. ²⁷ Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava. ²⁸ Kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese so o Devel sigende ka oslobodini tumen."

O Isus vačeri e učenikonende te pratinen o znakija savendar vačerda lende

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Tegani o Isus phenda lende akaja priča: "Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. ³⁰ Kad dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o

linaj. ³¹ Ađahar hem tumen kad dikhena da ovela adava so phendum tumende, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše. ³² Čače vačerava tumende, akaja generacija naka nakhel‡ dikote sa adava na ovela. ³³ O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija nikad naka nakhen."

O Isus sikaj e učenikonon te oven uvek spremna zako olesoro aviba

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ I o Isus phenda lende: "Arakhen tumen te na oven tumare godaš zaokupirime pibnaja, mačojbnaja hem akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava dive.* ³⁵ Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o manuša ki phuv. ³⁶ Adalese oven džangale hem stalno molinen te nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te šaj terđon radosno angla mande, anglo Čhavo e manušesoro."

³⁷ Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a račaja ikljola ine tari diz hem džala te račari ki gora vičimi E maslinakiri. ³⁸ I but manuša sabajleja džana ine ko Hram te šunen le sar sikaj.

22

O Juda pristanini te izdajini e Isuse

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Jn 11,45-53)

¹ Avela ine paše i Pasha, savi inele prvo dive oto Prazniko e bikvascone maren-goro.* ² O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar.

³ Tegani o Sotoni đerdinda ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešuduj apostolja e Isusesere. ⁴ Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere hem dogovorinda pe olencar sar te predel lende e Isuse. ⁵ On ule radosna hem phende e Judase da ka den le love. ⁶ I ov pristaninda. I ađahar lejla te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka oven but manuša uzalo leste.

† **21,24** ka oven mudardeKo original terđola: "ka peren (ka oven mudarde) taro oštro mači." ‡ **21,32** akaja generacija naka nakhel Isi but načinja te haljol pe akava stih: 1. akaja generacija značini okola kola inele dživde ko vreme kad o Isus vačeri ine, a adava značini da o uništiba e Jerusalimesoro hem aver znakija kola ka anen di ko e Isusesoro iriba ka len te oven zako vreme lengere dživdipnasoro; 2. akaja generacija značini vrsta oto manuša kolai bišukar hem protivinena pe e Isusesere, a adava značini da uvek ka ovel nevernici kola ka protivinen pe e Isusesere sa di ko momenti kad ov ka irini pe ki phuv; 3. akaja generacija značini "akaja nacija" hem mislini pe upro Jevreja, so značini da e jevrejengiri nacija naka nakhel angleder so o Isus ka irini pe; ili 4. akaja generacija značini o manuša kola ka živinen ko vreme kad o kraj samo so nane te ovel, hem adava značini da, kad ka oven adala dogadžaja savendar vačeri pe ano 25. hem 26. stih, o Isus ka irini pe ki phuv zako vreme e dživdipnasoro adala generacijatar. § **21,34** goda Ko original terđola: "vile". * **21,34** te resel tumen otojekhvar adava dive Averčhane: "adava dive ka avel kad naka očekujinen." * **22,1** Ko adava prazniko o Jevreja na hale maro savo inele čerdo e kvascoja.

O Isus bičhali duje učeníkonen ko Jerusalem te pripreminen i Pasha
(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanda te čhinel pe bakrore zaki Pasha,[†] ⁸ o Isus phenda e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amende e pashakoro hajba te šaj te ha."

⁹ A on phende lese: "Kaj mangeja te čera la?"

¹⁰ Ov phenda lende: "Šunen. So ka đerdinen ki diz Jerusalem, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro.[‡] Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini ¹¹ roden e čherutne hem vačeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple učeníkonencar?' ¹² I ov ka mothoj tumende i bari upruni soba savi već pripremime. Adari čhiven amende zako hajba." ¹³ I on džeze hem arakhle sa adahar sar so phenda lende o Isus i adari čhivde zako hajba e pashakoro.

O Isus dela nevo značenje zako maro hem zaki mol

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Jn 13,21-30; 1. Kor 11,23-25)

¹⁴ I kad alo o vreme te hal pe i Pasha, o Isus čhivda pe uzalo astali ple apostolencar. ¹⁵ I phenda lende: "Edobor zorale mangljum te hav akaja pasha tumencar angleder nego so ka ovav mučime hem mudardo. ¹⁶ Adalese so, vačerava tumende, naka hav aver Pasha đikote lakoro čakimasoro značenje na pherdola ano carstvo e Devlesoro."[§]

¹⁷ Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinda e Devlese hem phenda e apostolende: "Len akaja mol hem ulaven la maškara tumende. ¹⁸ Adalese so, vačerava tumende, naka pijav više mol* đikote o carstvo e Devlesoro na avela."

¹⁹ I lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem ulavda le e apostolende vačerindoj: "Akavai mlo telo savo dela pe tumende. Akava nastavinen te čeren te setinen tumen mandar." ²⁰ Adahar lelja hem i čaša e moljaja palo hajba, vačerindoj: "Akaja čaša e moljaja nevoi

savez ano mlo rat savo čhorela pe tumende.

²¹ Ali ače, o manuš kova ka izdajini man[†] mančari uzalo astali. ²² Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!" ²³ I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka čerel adahar nešto.

O vode e Devlese ano carstvo valjani te oven sar sluge

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ I o apostolja lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro. ²⁵ A o Isus phenda lende: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena šukaripe'. ²⁶ Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o voda nek ovel sar sluga. ²⁷ A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Ini okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela. ²⁸ Tumen injen adala kola ačhile mančar ano mle iskušnja. ²⁹ I me dava tumen autoritet te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad o Devel dinda man: ³⁰ te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te vladinen upro dešuduj plemija e Izraelesere."

O Isus vačeri ple učeníkonende da ka ovel proverime lengiri vera ano leste

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Jn 13,36-38)

³¹ O Isus phenda: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodinda e Devlestar te mukel lese te proverini tumari vera ana mande sar kad neko čhorela o điv maškari sita. ³² Ali me molindum tuče te ačhol ti vera ana mande. Džanav da ka hovave da na pendžareja man, ali kad ka irine ti vera ana mande, zorjar te phraljengiri vera."[‡]

³³ A ov phenda lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandipe hem ko meriba."

³⁴ A o Isus phenda: "Vačerava će, Petre, o bašno naka đilabi avdive đikote trin puti naka hovave da na pendžareja man."

³⁵ I phenda e apostolende: "Kad bičhaldum tumen ko drom bizo kese

[†] 22,7 te čhinel pe bakrore zaki Pasha Ko original terdola: "te žrtvuji pe i Pasha". [‡] 22,10 khoro Baro čaro ano savo anela pe ine pani. [§] 22,16 I Pasha podsetini ine e izraelesere narodo upro adava sar o Devel ikalda len taro robujiba ano Egipat kad žrtvujiinde bakrore hem čhivde lesoro rat upro udara pumare čherengere. Ko slično način, o Isusi e Devlesoro bakrore hem e Isusesere rateja ikali ple narodo taro robujiba e grehese. O Isus palem ka avel hem ka vladini sar caro, a tegani o vernici ka oven ki gozba hem ka slavinen so o Devel ikalda len. ^{*} 22,18 mol Ko original terdola: "oto bijandipe e drakhakoro". [†] 22,21 o manuš kova ka izdajini man Ko original terdola: "o vas mle izdajnikosoro". [‡] 22,32 Džanav da ka hovave da na pendžareja man, ali kad ka irine ti vera ana mande, zorjar te phraljengiri vera. Ko original terdola: "A tu, kad ka irine tut mande, zorjar te phraljen."

lovencar, bizo torbe hem bizi buderi obuča, na li falinda tumende nešto?"

A on phende: "Ništa."

³⁶ Tegani o Isus phenda lende: "Ali akana kas isi kesa e lovencar, nek lel la! Adahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtači hem nek činelfse jekh. § ³⁷ Adalese so, vačerava tumende, valjani te pherdol adava soi mandar pisime ko Sveto lil: 'Dikhle le sar jekhe okolendar kola čerena bišukaripe.' Čače, pherdola sa soi pisime mandar."

³⁸ A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!"

A ov phenda: "Šukari!"*

O Isus džanel so le adžičeri bari patnja, a e učenikonen iskušnja

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki E maslinakiri gora. Oleja džele hem lesere učenici. ⁴⁰ I kad resle adari, phenda lende: "Molinen tumen te na peren ko iskušnje!"

⁴¹ I cidinda pe dur olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molinda pe e Devlese, ⁴² vačerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar, te na pijav olatar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli." ⁴³ Tegani o anđeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinda le. ⁴⁴ A kad inele ani po bari patnja, po zorale molinda pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri phuv. † ⁴⁵ I pali molitva uštino, alo di ple učenici hem arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna taro tugujiba. ⁴⁶ Tegani phenda lende: "Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na peren ko iskušnje!"

O Isus na suprotstavini pe e manušenđe kola ale te dolen le

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

⁴⁷ Sar pana o Isus vačeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešuduj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čam. ‡ ⁴⁸ A o Isus pučlja le: "Judo, čumudipnaja li predeja man, e Čhave e manušesere?"

⁴⁹ Kad o učenici kola inele adari dikhle so o Isus ka ovel dolime, pučle le:

"Gospode, te napadina len li e mačencar?"

⁵⁰ I jekh olendar khuvđa mačeja e šerutne sveštenikosere sluga hem činda lesoro desno kan.

⁵¹ A o Isus phenda ple učenikonende: "Ačhaven tumen adalestar! Muken len te čeren adava!" I čivdva plo vas ko than kote o sluga inele čindo hem sasljarđa le. ⁵² Tegani phenda okolende so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonende, e hramesere narednikonende hem e starešinende: "Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko. ⁵³ Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolinden man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini."§

Oti dar, o Petar hovaj da na pendžari e Isuse

(Mt 26,57-58, 69-75; Mk 14,53-54, 66-72; Jn 18,12-18, 25-27)

⁵⁴ I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čer e bare sveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende. ⁵⁵ Kad resle, tharde jag ko maškar e borosoro hem beše uzalo late. O Petar bešlo olencar. ⁵⁶ I nesavi sluškinja dikhlja le sar bešela uzali jag, i po šukar dikhlja ano leste hem phenda: "I akava inele e dolime manušeja!"

⁵⁷ A o Petar hovavđa vačerindoj: "Duvlije, na pendžarava le!"

⁵⁸ Na nakhlo but palo adava, dikhlja le nesavo aver manuš hem phenda: "I tu injan jekh okolendar kola inele e dolime manušeja!"

A o Petar phenda: "Manušeja, na injum!"

⁵⁹ I kad nakhlo di ko jekh sati, aver nesavo odlučime phenda: "Čače akava inele e dolime manušeja, adalese soi hem ov Galilejco!"

⁶⁰ A o Petar phenda: "Manušeja, na džanav sostar vačereja!" I ko adava momenti, sar pana vačeri ine, o bašno dilabđa. ⁶¹ Tegani o Gospod o Isus irinda pe hem dikhlja ano Petar; a o Petar setinda pe lesere lafendar: "Vačerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka dilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man."

⁶² I iklilo taro boro hem zorale runđa.

§ 22,36 Kad o učenici angleder lelje te propovedinen, o Isus inele but popularno hem o manuša radosno dodžačerena ine okolen kola propovedinena ine e Isusesoro lafi. Akana o stvarija promeninde pe hem but manuša ka protivinen pe e Isusese hem lesere lafese, i o učenici ka valjani te arakhen pe hem te oven spremna te osigurinen pumari zaštita. *

‡ 22,38 Šukari! Šaj te značini: 1. da olen isi dovoljno mačija, averčhane: "Akana isi amen dovoljno mačija," ili 2. O Isus mangela olendar te na vačeren adalestar da isi len mačija: "Dosta više vačerđen oto mačija." Kad o Isus phenda da valjani te činjen mačija, ov vačerđa lende oti opasnost savaja ka resel pe. Ov možda na manglja čače olendar te činjen mačija hem te maren pe. † 22,44 Ano nesave grčka rukopisija nane o 43. hem o 44. stih. ‡ 22,47 Adahar ine ko adava vreme o murša pozdravinena avere muršen kola inele familija ili amala te mothoven lende mangipe. §

22,53 o zoralipe e tominakoro vladini. Adava značini "o vreme kad o Sotoni vladini".

O čuvarija marena muj e Isuseja adalese so na verujinena soi ov proroko (Mt 26,67-68; Mk 14,65)

⁶³ O čuvarija lelje te maren muj e Isuseja hem te maren le. ⁶⁴ Učharde lesere jača hem phende lese: "Prorokujin ko khuvđa tuti!" ⁶⁵ I bute avere lafencar vredinena ine e Isuse.

E Isuse dikhena sar krivone adalese so phenela dai o Čhavo e Devlesoro, dai o Hrist (Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Jn 18,19-24)

⁶⁶ Kad dislilo, čedinde pe o starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumende ko sabor* ⁶⁷ hem phende lese: "Te injan tu o Hrist, phen amende!" A ov phenda lende:

"Te phendum tumende, naka verujinen; ⁶⁸ a te pučljum tumen e Hristestar, naka odgovorinen. ⁶⁹ Ali od akana me, o Čhavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than uzalo zoralipe e Devlesoro."[†]

⁷⁰ A on sare pučle e Isuse: "Znači tu injan o Čhavo e Devlesoro?"

A ov phenda lende: "Korkore šukar phenden da injum."

⁷¹ Tegani on phende: "Na valjani amende više dokazija dai krivo. Sare amen šunđam da korkoro pes osudinda!"

23

E Isuse hovavne tužinena anglo Pilat hem anglo Irod

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,28-37)

¹ Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, e rimesoro upravniko, ² hem lelje te vačeren protiv oleste: "Akale manuše arakhljam sar zavodini amare narodo hem vačeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vačeri dai o Hrist, amaro caro."

³ Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu li injan o caro e Jevrejengoro?"

A o Isus phenda: "Ađahari sar so phendan."

⁴ Tegani o Pilat phenda e šerutne sveštenikonende hem averende kola inele adari: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!"

⁵ Ali on na ačhavde te vičinen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškaro manuša ki sa i phuv e jevrejengiri. Lelja te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak đi akate ani diz Jerusolim!"

⁶ A kad o Pilat šunđa adava, pučlja len nane li o Isus tari Galileja. ⁷ I kad phende lese dai o Isus tari Galileja, o Pilat bičhalđa le koro Irod, kova vladinda ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusolim.

⁸ Kad o Irod dikhlja e Isuse, but inele radosno adalese so pana oto angleder manglja te dikhel le adalese so but šunđa olestar hem nadisalo da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste. ⁹ But so pučlja le, ali o Isus ništa na vačerđa lese. ¹⁰ A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vačerindoj zorale protiv o Isus. ¹¹ A o Irod hem lesere vojníci ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carsko fostani hem tegani o Irod bičhalđa le palal koro Pilat. ¹² Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala.

O Pilat čerela e narodosiri volja ađahar so osudini e Isuse ko meriba

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Jn 18,39-19,16)

¹³ A o Pilat vičinda kora peste e šerutne sveštenikonon, e vođen hem e narodo, ¹⁴ i phenda lende: "Anđen kora mande akale manuše vačerindoj da vazdela pobuna maškaro narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen tužinena le. ¹⁵ A ni o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese bičhalđa le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa savese avela meriba. ¹⁶ Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." ¹⁷*

¹⁸ Ko adava sare so inele adari vičinde: "Mudar adale manuše, a muk amende e Varava!" ¹⁹ (O Varava inele phandlo adalese so učestvujujinda ani pobuna savi inele ano Jerusolim hem adalese so mudarda nekas.) ²⁰ A o Pilat, adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vačerđa olencar, ²¹ ali on vičinde: "Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!"

²² A o Pilat palo trito puti phenda lende: "A savo bišukaripe čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le."

²³ Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo hem po zoralo. ²⁴ I adalese o Pilat odlučinda te del len adava so mangena. ²⁵ Muklja okole kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dinda ko vojníci te čeren oleja adava so o narodo manglja.

* **22,66** ko sabor Ko original terdola: "Sinedrion". † **22,69** ko počasno than uzalo zoralipe e Devlesoro. Ko original terdola: "ki desno strana oto zoralipe e Devlesoro". * **23,17** Ano nesave purane grčka rukopisija terdola: "A valjanda zako prazniko te mukel lende jekhe phandle manuše." Dikh Mt 27,15; Mk 15,6.

E Isuse čhivena ko krsto hem marena muj oleja

(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Jn 19,17–27)

²⁶ Sar legarena ine e Isuse te mudaren le, dolinde nesave Simone tari Kirinija[†] sar taro polje đerdini ine ko Jerusalim.[‡] Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus. ²⁷ Palo Isus dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le. ²⁸ Ali o Isus irinda pe nakoro lende hem phenda lende: “Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven zbog adava so ka ovel maje, nego roven zbog adava so ka ovel tumende hem tumare čhavende. ²⁹ Adalese so, ače, avena o dive[§] kad o manuša ka vačeren: ‘Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čuči.’^{*} ³⁰ Tegani ka molinen e planinen te peren upro lende hem e bregonen te učahren len. ³¹ Adalese so, te adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta.”[†]

³² A e Isuseja inele legarde pana duj manuša te oven mudarde. Adala manuša čerde bišukar buča. ³³ I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čhivde ko krsto e Isuse hem čhivde adale manušen ko avera krtija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana.

³⁴ O Isus phenda: “Dade Devla, oprostini lende, adalese so na džanen so čerena!”[‡] Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šēja.

³⁵ But manuša terdine adari te dikhenfse, a e jevrejengere vladarija marde muj e Isuseja vačerindoj: “Averen spasinda, akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o

Hrist e Devlesoro, o Birime!”³⁶ Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol,[§] ³⁷ vačerindoj: “Te injan o caro e jevrejengoro, spasini tut!”³⁸ A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: AKAVAI O CARO E JEJREJENGORO .

³⁹ Jekh okole dujendar kola inele čhivde ko krsto vredinda e Isuse vačerindoj: “Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?”

⁴⁰ A o dujto manuš ukorinda adale so vredinda e Isuse: “Sar na daraja e Devlestar? Hem tu injan adahar osudime sar soi ov. ⁴¹ Ali amen pravdedno injam kaznime zbog amare bišukar buča, a akava manuš na čerda nisavo bišukaripe.”⁴² Tegani phenda: “Isuse, mislin mandar hem ov maje milostivno kad ka vladine sar caro.”^{*}

⁴³ A o Isus phenda lese: “Čače vačerava će, avdive ka ove mancar ano raj!”

Ple meribnaja, o Isus mothoj butende da nane krivo

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Jn 19,28–30)

⁴⁴ A ko ekvaš o dive, i tomina učarda sa i phuv hem adahar inele trin sača[†],⁴⁵ adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa[‡] pharavdili ko ekvaš. ⁴⁶ A o Isus vičinda oto sa o glaso: “Dade, tuče ano vasta mukava o duho mlo!” Kad phenda adava, mulo.

⁴⁷ A kad e rimesoro kapetani dikhlja so ulo, slavinda e Devle vačerindoj: “Čače akava manuš inele pravdedniko!”⁴⁸ But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse, irindoj čhere khuvna pe ine ko gruda adalese so ine lende žao. ⁴⁹ A sa e Isusesere pendžarutne, đī o đuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava.

[†] 23,26 Kirinija inele diz ki severno Afrika. [‡] 23,26 sar taro polje đerdini ine ko Jerusalim Akate o polje odnosini pe upro gav. Akate na mislini pe da o Simon čerda buti pese ko polje, adalese soi o anav Simon jevrejsko, a e Jevrejende na inele muklo te čeren buti ko nesave bitna praznici sar soi i Pasha. [§] 23,29 Esavke dive ale 70 berš palo Hrist. E rimesiri vojska opkolinda hem uništinda i diz Jerusalim hem mudarda bute Jevrejen. ^{*} 23,29 Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čučiKo original terdola: “Bahtalei o đuvlja kola našti ine te ačhon khamne, o vodiya save na bijande hem o čučija savendar na pilja pe.” Akate vačeri pe adalestar da “ko adala dive” o čhave taro Jerusalim but ka patinen. Tegani o manuša ka smatrinen dai po šukar okolende kolen nane čhave, adalese so nane te dikhen pumare čhaven sar patinena ili sar merena. [†] 23,31 Akava upozorenje koristini pe sar metafora. O šuko kaš thabljola po zorale e sapano kaštestar. O thabljojbaai akate metafora zako patnje ili zako kazne. O Isus inele sar sapano kaš adalese so na zaslužinda te thabljol (te patini). O manuša kola odbinde e Isuse inele sar šuko kaš. On zaslužinde te thabljon (te patinen) zbog pumare grehija. [‡] 23,34 O Isus phenda: “Dade Devla, oprostini lende, adalese so na džanen so čerena!” Akala lafija nane ano nesave grčka rukopisija. [§] 23,36 kaninde le ušli mol Averčhane: “kanindoj e Isuse te pijel ušli mol.” I ušli mol inele jeftino piće savo pijena ine o obična manuša. O vojnici marde muj e Isuseja adahar so dinde jeftino piće nekase ko vačeri dai caro. ^{*} 23,42 Ko original terdola: “Isuse, setin tut maje kad ka ave ano to carstvo.” [†] 23,44 Ko original terdola: “taro šofto đī ko enjato sati”, palo e rimesoro računiba o vreme, ano saveste o dive počinda ko šov o sati sabajle. [‡] 23,45 e hramesiri zavesa Adaja zavesa inele prekaldo 25 metarija uči hem odvojinda o naj sveto than oto ostatek e hramesoro.

E Isusesoro telo čhivena ano grobo
(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Jn 19,38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. Ov inele šukar hem pravdedno manuš kova adžičeri ine e Mesija te anel o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrejengoro odbor, na složinda pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo. ⁵² Ov dželo koro Pilat hem rodinda te den le o telo e Isusesoro. ⁵³ Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, pačarda le čaršaveja hem čhivda le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana nijekh na inele čhivdo. ⁵⁴ Adava dive inele dive kad o manuša spreminde pe zako savato savo samo so na ine te avel.

⁵⁵ A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, džeze e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo. ⁵⁶ I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali kad završinde adava, već alo o savato i adava dive na čerde ništa poštujindoj i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24

E Isusesoro uštiba taro mule
(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Jn 20,1-9)

¹ Rano sabajle, palo savato, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde. ² Tegani arakhle o bar savo phandela ine o grobo* dai cidime. ³ Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. ⁴ I sar terdona ine adari zibunime, iklile anglo lende duj manuša ano sjajna šėja. ⁵ O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a o duj manuša phende lende: "Sose rodena e dživde maškaro mule? ⁶ Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vačerda tumende pana ani Galileja: ⁷ 'Me, o Čavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.'"

⁸ Tegani on setinde pe da o Isus phenda lende adava. ⁹ I irinde pe taro grobo palal ki diz te vačeren adava e dešujekhe apostolende hem sarijenđe averende. ¹⁰ Adala đuvlja inele i Marija tari diz Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vačerde e apostolende, ¹¹ ali

o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde da sa adava izmislinde. ¹² A o Petar uštino hem prastandilo di ko grobo. Kad reslo, teljarda pe te dikhel ano grobo, hem dikhlja samo o čaršavi saveja† e Isusesoro telo inele pačardo. I irinda pe palal pučindoj pes so ulo adava.

O Isus e duje učenikonende odrumal objasnini o proroštvoja e Hristestar
(Mk 16,12-13)

¹³ Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalem dešujekh kilometarija.‡ ¹⁴ Odrumal vačerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive. ¹⁵ I sar vačerena ine adahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lejla te phirel olencar. ¹⁶ Ali olende na inele muklo te pendžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar vačerena maškara tumende phirindoj?" Tegani on terdine, a ko lengere muja dikhliło pe dai žalosna.

¹⁸ Jekh olendar, palo anav Kleopa, phenda lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalem kova na džanel so ulo adari akala dive."

¹⁹ O Isus pučlja len: "So ulo?"

I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano vačeriba hem ano čeriba anglo Devel hem anglo sa o manuša. ²⁰ Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vladarija dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto. ²¹ Amen nadisaljam da ov ka otkupini e Izraelesere narodo. A aće, tritoi dive sar ulo sa adava. ²² Hem pana zibuninde amen nesave amare đuvljendar. Sabajleja džeze ko grobo, ²³ ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amende da dikhle andelen kola vačerde lende dai o Isus dživdo. ²⁴ Tegani nesave amendar džeze ko grobo hem arakhle dai o grobo čučo, sar so phende o đuvlja, ali na dikhle e Isuse."

²⁵ Tegani o Isus phenda lende: "O, sar na haljovena? Sosei tumende pharo te verujinen sa adava so o proroci vačerde adalestar ano Sveta lila? ²⁶ On prorokujinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so o Devel ka proslavini le."§ ²⁷ I tegani lejla te objasnini lende soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila.

* **24,2** o bar savo phandela ine o grobo Adava inele baro, oblikujime, okruglo bar savo inele edobor baro da šaj ine te phandel o ulaz e grobosoro. Nekobor murša valjani ine te gurinen o bar te šaj phravel pe o grobo. † **24,12** čaršavi saveja Ko original terdola: "platinena trake savencar". ‡ **24,13** dešujekh kilometarija. Ko original terdola: "šovardeš stadijumija". Sar di ko duj saća phirindoj. § **24,26** angleder so o Devel ka proslavini le. Akava odnosini pe upro adava kad o Isus ka lel te vladini hem te primini i čast hem i slava.

²⁸ Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerda pe da mangela te džal po dur.
²⁹ Ali on terinde le te ačhol vačerindoj: "Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!" I o Isus ačhilo hem đerdinda olencar ano čher.
³⁰ Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lejla o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dinda len.
³¹ Tegani phravdile lengere jača hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojehvar na inele više anglo lende.

³² Tegani lejle te vačeren maškara pumende: "Akana džanaja sose amare vile inele tate kad vačerda amencar odrumal hem kad objasninda amende o Sveta lila."
³³ Odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalem. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere
³⁴ kola phende lende: "O Gospod čače uštino taro mule hem mothovda pe e Simonese!"
³⁵ Tegani o duj manuša vačerde lende sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro.

*O Isus ikljola anglo učenici hem dokazini lende dai dživdo
 (Jn 20,19-23)*

³⁶ Sar on vačeren a ine adalestar, o Isus otojehvar terdino maškar olende hem phenda lende: "Mir tumencar!"
³⁷ A on iznenadinde pe hem darandile adalese so mislinde da dikhena duho.
³⁸ Tegani o Isus phenda lende: "Sose darana? Nane tumen sose te sumnjinen."
³⁹ Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen! E duho nane telo oto mas hem oto kokala sar so dikhena da man isi!"
⁴⁰ Vačerindoj adava, mothovda lende ple vasta hem o pre.

⁴¹ On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: "Isi tumen li nešto hajbnase?"*
⁴² I on dinde le kotor oto peko mačo.
⁴³ Ov lejla hem halja le anglo lende.

O učenici ka svedočinen e Isusestar sa e nacijende

⁴⁴ Tegani o Isus phenda ple učenikonende: "Kad angleder injumle tumencar, vačerđum tumende da sa valjani te pherđol soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija."
⁴⁵ Tegani phravda lengere jača te haljojen o Sveta lila,
⁴⁶ i phenda lende: "Adahari pisime ko Sveta lila: O Hrist ka patini hem ka merel, ali o trito dive ka uštel taro mule,
⁴⁷ hem ano lesoro anav ka propovedini pe sa e nacijende, počindoj taro Jerusalem, da valjani te pokajinen pe te šaj o Devel oprostini lende lengere grehija."
⁴⁸ Tumen injen svedoci adalestar.

⁴⁹ A me ka bičhalav tumende e Svetone Duho, sar so mlo Dad dinda plo lafi. Tumen ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestar naka huljel upra tumende."[†]

O učenici dikhena e Isusesoro uštiba ko nebo

(Mk 16,19-20; Ćer 1,9-11)

⁵⁰ Palo adava, o Isus ikalda ple učenikonen tari diz hem anda len uzalo gav Vitanija. Adari vazdinda ple vasta hem blagoslovinda len.
⁵¹ I sar blagoslovini len ine, lejla te cidel pe olendar hem legardilo ko nebo.
⁵² On pele ko kočija slavindoj le. Tegani pherde oti radost irinde pe ano Jerusalem.
⁵³ I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

* **24,41** Manglja te hal anglo lende sar te mothoj lende da nane duho. † **24,49** đikote o zoralipe e Devlestar naka huljel upra tumendeKo original terdola: "đikote na ovna urjavde e zoralipnaja taro učipe." E Devlesoro zoralipe ka učari len adahar sar so o šeja učarena e manuše. Adaleja ka dobinen o zoralipe e Svetone Duhosoro sar te šaj svedočinen averende e Isusestar.